

Ievēlēts Preiļu novada domes priekšsēdētājs

● Preiļu novada domes deputāti (pirmajā rindā no kreisās) Zinaīda Vilcāne, jaunievēlētais domes priekšsēdētājs Jāzeps Šņepsts, Daina Pliča, (otrajā rindā no kreisās) Pēteris Rožinskis, Jānis Anpoks, Ilmārs Meluškāns, Vladimirs Haritonovs, Vladimirs Ivanovs, Pēteris Trubiņš, Andrejs Zagorskis, Jānis Eglītis. Vai drīkstam ticēt, ka šī komanda augstāk par visu stādīs vēlēšanu cerību īstenošanu, kā to ir solījuši, bet nevis partiju intereses, tās disciplīnas un koalīciju vienošanās? Foto: M. Rukosujevs

20. jūlijā notika Preiļu novada domes priekšsēdētāja vēlēšanas. Aizklātā balsošanā ar septiņām balsīm par Preiļu novada domes priekšsēdētāju ievēlēts Jāzeps Šņepsts (Tautas partija). Iepriekšējais Preiļu novada domes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns (Latvijas ceļš) saņēma četras balsis.

Preiļu novada domes priekšsēdētāja vēlēšanas notika rajona padomes zālē, un uz tām bija ieradies kupls ieinteresēto pulciņš. Te bija redzami vēlēšanās domē neiekļuvušie deputātu kandidāti no partiju sarakstiem, kā arī novada iedzīvotāju pārstāvji.

Pirmo novada domes sēdi, kā tas paredzēts likumdošanā, atklāja un vadīja Preiļu novada vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Aleksandrs Poplavskis. Viņš paziņoja, ka sēdes darba kārtībā ir iekļauts viens jautājums — novada domes

priekšsēdētāja vēlēšanas. Pēc neilgām deputātu diskusijām par to, vai darba kārtība ir papildināma ar atbrīvotā domes priekšsēdētāja vēlēšanām un priekšlikumu vēlē divus vietniekus, kā paredz pašreizējais Preiļu novada domes nolikums, ar balsu vairākumu tika pieņemts lēmums darba kārtību nepapildināt.

Pēc tam domes deputāti tika aicināti izvirzīt kandidātūras priekšsēdētāja amatam. Jānis Eglītis (TP) izvirzīja Jāzepa Šņepsta kandidatūru, Pēteris Rožinskis (LC) — Ilmāra Meluškāna (LC), bet Ilmārs Meluškāns — Vladimira Ivanova (LSDSP) kandidatūru. Vladimirs Ivanovs savu kandidatūru atsauca, līdz ar to vēlēšanu biļetenos tika ierakstītas Jāzepa Šņepsta un Ilmāra Meluškāna kandidatūras.

Balsošanas procesu organizēja balsu skaitīšanas komisija, kuras sastāvā bija ievēlēti Jānis Eglītis (TP), Jānis Anpoks (LC) un Andrejs Zagorskis (LSDSP).

Pēc pārtraukuma, kura laikā notika aizklātā balsošana, tika paziņoti rezultāti. Par Preiļu novada domes priekšsēdētāju ar septiņām balsīm «par» bija ievēlēts Jāzeps Šņepsts. Jaunievēlētais domes priekšsēdētājs saņēma pirmos apsveikumus un ziedus no zālē esošajiem atbalstītājiem, kā arī no Ilmāra Meluškāna.

Kāpēc Vladimirs Ivanovs nevēlējās attaisnot savu vēlēšanu uzticību?

Pirmās jaunievēlētais Preiļu novada domes sēdes pārtraukumā «Novadnieks» vēlējās uzzināt, kāpēc Vladimirs Ivanovs ir atsaucis savu kandidatūru mēra amatam, tādējādi neattaisnojot savu elektorāta uzticību, jo, kā zināms, pēc Ilmāra Meluškāna viņš vēlēšanās iegūto balsu skaita ziņā (2210) bija otrais, kam preiļieši un novada iedzīvotāji visvairāk uzticas. Praktiski ar balsojumu novada iedzīvotāji

bija demonstrējuši, ka viņu lielākās simpātijas pieder Ilmāram Meluškānam un Vladimiram Ivanovam.

Vladimirs Ivanovs, atbildot uz «Novadnieka» jautājumu, teica:

— Mūsu partija (LSDSP) šajās vēlēšanās domē dabūja četras vietas. Mēs gājām ar savu programmu un saviem mērķiem, un mūsu ideja un mērķis ir strādāt pilsētas un novada labā. Tie cilvēki, kas balsoja par mums, zināja mūsu nostāju, ka vēlamies mainīt pašreizējo situāciju pilsētā un novadā.

Ja vēlēšanās mēs būtu ieguvuši vairākumu balsu, es viennozīmīgi ietu par mēru, bet šīn situācijā mēs ar «Latvijas ceļu» negribam un nevaram vienoties. LSDSP novada kopas sapulcē tika pieņemts lēmums noslēgt vienošanos ar Tautas partiju.

Iedzīvotāji, kas balsoja par mūsu partiju, netiks pievilti, solīja Vladimirs Ivanovs.

Preiļu novada domes ārkārtas sēdē ievēlēts domes priekšsēdētāja vietnieks

Vakar, 20. jūlijā notika Preiļu novada domes ārkārtas sēde, kurā par domes priekšsēdētāja vietnieku ievēlēts Vladimirs Ivanovs (LSDSP).

Ārkārtas sēdes darba kārtības pirmajā jautājumā tika

izdarītas izmaiņas novada domes nolikumā. Izmaiņas saistītas sakarā ar deputātu skaita samazināšanos jaunievēlētajā domē. Līdzšinējais nolikums paredzēja vairāku vietnieku ievēlēšanu.

Pēc novada domes nolikuma veiktajām izmaiņām noti-

ka priekšsēdētāja vietnieka vēlēšanas. Šim amatam tika izvirzīta viena kandidatūra — Vladimirs Ivanovs. Aizklātā balsošanā par Vladimiru Ivanovu nobalsoja visi vienpadsmit deputāti. Līdz ar to Aizkalnes un Preiļu pagastu teritoriālo komiteju priekš-

sēdētājiem Pēterim Rožinskim un Zinaīdai Vilcānei līdz 31. jūlijam pilnvaras jānodod Vladimiram Ivanovam.

Nākošā Preiļu novada domes sēde paredzēta 27. jūlijā.

L.Rancāne

Neaizmirstiet līdz 25. jūlijam abonēt «NOVADNIEKU»

augustam un jūs vienmēr būsiet lietas kursā par notiekošo rajonā un valstī, kā arī varēsiet piedalīties balvu izlozē.

ZIŅAS

Alberts Butlers — piektais plāvējs karaliskajā klasē

Latvijas 2. plaušanas čempionātā ar izkapti jau otro gadu piedalījās arī Alberts Butlers no Pelēču pagasta, startējot gan komandu, gan individuālajā vērtējumā. Plaušanas laukums karaliskajā klasē kungiem bija 8 x 12 metri, žūrija vērtēja plaušanas ātrumu, plāvuma gludumu, vāla taisnumu, bet pēc laukuma nogrābšanas arī plaušanas tīrību. Karaliskajā klasē, kurā startēja arī A. Butlers, izkaptas asmens garumam vajadzēja būt vismaz 90 cm. Alberts Butlers kopā ar komandu kopvērtējumā ierindojās 13. vietā, bet individuālajā plaušanā starp Latvijas izveicīgākajiem plāvējiem ieguva 8. vietu. Tomēr vislabāk viņam veicās karaliskajā plaušanā, kur A. Butlers ierindojās piektajā vietā. Sacensības notika 15. jūlijā Litenē, tās rīkoja Gulbenes rajona lauksaimniecības konsultāciju birojs un «Lauku avīze», informēja rajona augkopības konsultante Zenta Dūda. Konkursa uzvarētāji 2002. gada augustā dosies uz 2. Eiropas čempionātu plaušanā Vācijā.

Kāzu muzikanti šogad spēlēs jaunlaulātajiem

Šogad tradicionālais kāzu muzikantu saiets Rožupē notiks 17. augustā pulksten 19.00, un tas būs jau sestais pēc kārtas. Šoreiz kopā ar jaunajiem Latgales muzikantiem tiks godināti arī šīgada jaunie pāri jeb tās ģimenītes, kas kopīgo dzīves ceļu uzsākušas 2001. gadā, informē Rožupes kultūras nama direktore Aija Usāne. Svētki būšot īpaši, jo tiek gatavots kāzu muzikantu karogs par godu šai tradīcijai, kas pāraugusi ne vien Līvānu novada, bet visa rajona robežās. Tā, piemēram, pērn viskuplāk bija pārstāvēti Jēkabpils rajona muzikanti. Gan mūziķi, gan arī īpašie viesi — jaunlaulātie dalībai pasākumā aicināti pieteikties pa tālruni 58646 vai 58585. Tā kā pēc kāzu muzikantu saieta parasti daudzi vēlas saviem godiem «aizrunāt» tieši Rožupē dzirdētos muzikantus, tad ansambļiem būtu vēlams atstāt savas koordinātes pasākuma rīkotājiem.

«Baltajā mājā» var apgūt datorzinības

Līvānu fondā «Baltā mājā» ir sākušies datorapmācības kursi iesācējiem un personām ar priekšzināšanām, kas ilgs visa gada garumā, ziņo fonda sabiedrisko attiecību menedžere Aina Pastare. Ar Pasaules Bankas un Nīderlandes sadarbības partneru atbalstu ir sarūpēti pieci datori un sagādāts finansējums datorapmācības kursu rīkošanai. Interesenti vēl var pagūt pieteikties šīm apmācībām.

Negribēti maldinājām lasītājus

«Novadnieka» iepriekšējā numurā, kas iznāca 18. jūlijā, esam negribēti maldinājuši lasītājus. Vadoties pēc novada vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja A. Poplavska sniegtās informācijas, lasītājiem paziņojām, ka novada domes priekšsēdētāja vēlēšanas notiks 19. jūlijā. Diemžēl jau pēc sarunas ar «Novadnieku» komisija šo datumu izmainīja un vēlēšanas pārcēla uz 20. jūliju, bet «Novadnieka» redakcijai par to nepaziņoja. Tā radās negribēta neprecizitāte.

Arī Preiļu dekanāta jaunā dekāna Jāņa Stepiņa svinīgās sagaidīšanas laiks Preiļu katoļu baznīcā tika izmainīts pēc tam, kad trešdienas «Novadnieks» jau bija iznācis. Tā kā arī Aglonas bazilikas draudze vēlējās atvadīties no sava līdzšinējā garīgā tēva, Jāņa Stepiņa svinīga sagaidīšana Preiļos pārcēla uz 22. jūlija rītu.

Bet Rēzeknes — Aglonas diecēzes ģenerālvikāram, Līvānu draudzes dekānam Pēterim Vilcānam, kurš līdz šim veica Preiļu dekanāta dekāna pienākumus, informācijas autore atvainojas par nepareizi uzrakstītu uzvārdu.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Rajonos atalgojumu līmenis gandrīz uz pusi zemāks nekā Rīgā

Atalgojuma līmenis Aizkraukles, Bauskas, Dobele, Limbažu, Rēzeknes, Valkas, Alūksnes, Balvu, Gulbenes, Jēkabpils, Krāslavas, Ludzas, Madonas un Preiļu rajonā ir vidēji par 47% zemāks salīdzinājumā ar atalgojumu Rīgā un Rīgas rajonā, ziņo LETA. Savukārt atšķirība starp Rīgas un Rīgas rajonā strādājošo uzņēmumu atalgojumu un attīstītajiem rajoniem — Ventspils, Cēsu, Daugavpils, Jelgavas, Kuldīgas, Liepājas, Ogres, Saldus, Talsu, Tukuma un Valmieras rajonu — vidēji ir par 34% zemāka. Atalgojuma pētījums ataino algu līmeņa atšķirības ražošanas, enerģētikas, infrastruktūras un pārstrādes nozares uzņēmumos, un informācija par atalgojumu tika iegūta 2001. gada maijā, apkopojot un analizējot 20 764 amatu algu.

Jaunais mācību gads sāksies 3. septembrī

Izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Greiškālns izdevis rīkojumu, kurā noteikts jauno mācību gadu sākt pirmdienā, 3. septembrī. Savukārt mācību gada noslēgums no 1. līdz 8. un no 10. līdz 11. klasei būs nākamā gada 31. maijā, 11. klasēm mācības būs jābeidz 24. maijā, bet mācību gads — 14. jūnijā, 12. klases mācības beigs 24. maijā, savukārt mācību gadu — 21. jūnijā. Mācību gada pirmais semestris ilgs līdz 21. decembrim, bet otrais sāksies 7. janvārī. Rudens brīvdienas būs no 22. oktobra līdz 26. oktobrim, Ziemassvētku brīvdienas no 24. decembra līdz nākamā gada 4. janvārim, bet pavasara brīvdienas — no 25. marta līdz 28. martam. Vasaras brīvdienas skolēniem nākamgad noteiktas no 3. jūnija līdz 30. augustam. 1. klasei tiek piešķirtas papildu brīvdienas — viena nedēļa februārī.

Latgalē visvairāk tiši bojā ceļu aprīkojumu

Šī gada sešos mēnešos tiši sabojāts ceļu aprīkojums — ceļa zīmes, ceļa zīmju stabi, aizsargbarjeras, autobusu pieturu soliņi un citi — kopumā 103 052 latu vērtībā, ziņo LETA. Vislielākie postījumi — Ls 31 666 vērtībā — autoceļu aprīkojumam nodarīti Latgalē, Vidzemē — Ls 23 295, bet Kurzemē — Ls 21 708 zaudējumi. Lielākos zaudējumus radījusi ceļa zīmju demontēšana.

Latvijas Universitāte par dokumentu pieņemšanu iekasē vairāk nekā 130 000 latu

LU no studētājiem par dokumentu pieņemšanu iekasējus aptuveni 133 500 latu, ziņo LETA. Šogad pamatstudijām pieteikušies aptuveni 12 500 cilvēku, un tas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir gandrīz par 1500 vairāk. Iekasēto naudu LU izmantojot eksāmenu organizēšanai, darba samaksai un studiju dokumentācijas kārtošanai.

Grib ieviest akcīzi automašīnu gāzei

Otrdien valdība uzdeva Finanšu ministrijai kopā ar Satiksmes ministriju līdz šī gada 1. oktobrim sagatavot grozījumus likumā «Par akcīzes nodokli naftas produktiem», kas paredz akcīzes nodokļa ieviešanu gāzei, ko izmanto automašīnās, ziņo LETA. SM informācija liecina, ka valstī reģistrēti 6802 automobiļi jeb 1,2%, kas kā degvielu izmanto gāzi, un šis skaits palielinās. Patlaban valstī tiek iekasēts akcīzes nodoklis par benzīnu 16 santīmi par litru, par dīzeļdegvielu — 10 santīmi, bet par dabasgāzi akcīzes nodoklis netiek maksāts.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta.

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

ZIŅAS

Mamma, mamma, — zeme dalās!

● Šīs vasaras vētras šonedēļ ik pēc pāris dienām pārstaigā arī Preiļu rajonu. Vēja postījumi Rušonas pagasta Žogotu kapos. Foto: M. Rukosujevs

Vētra, kas 18. jūlija vakarā visai biedējoša savilkās pāri Preiļiem, silsētā nodarīja postījumus, nogāzot kokus uz elektrolīnijām. Iedzīvotāji varēja redzēt arī pamatīgi uguņojošas debesis.

Bet Rušonas pagasta Žogotu kapos ceturtdienas rītā atklājās briesmīga aina. Ar saknēm izgāzti vai vidū pušu pārlauzti kapsētā gulēja vismaz 15 koki. Tā kā jau rīt, 22. jūlijā šajos kapos paredzēti kapusvētki, ceturtdien ar steigu nācās rīkot talku. Kapsētā rosījās vairāk nekā 20 pagasta iedzīvotāji: bezdarbnieki un mirušo piederīgie. Vīrieši bija ieradušies ar motorzāģiem un traktoriem. Nogāzti stumbri tika sazāģēti blūkos un ar traktoru aizvesti prom. Vīri

nozāģēja arī aizlauztos stumbrus. Divos lielos ugunsuros dega zaru kaudzes. Sievietes no kapu kopinām novāca atlūzas un zarus. Divas no darbos iesaistītajām sievietēm — Irēna Anina un Natālija Kaļva stāstīja, ka kapsēta izskatījies baismīgi. Tomēr koki bija nogāzušies tā, ka gandrīz visi pieminekļi palikuši neskartī. Bojāti tikai divi trīs pieminekļi. Milzīga apmēra koks, kurš gulēja virs kāda pieminekļa, bija nogāzies tā, ka ar vienu no zariem kā uz rokas bija atspiedies pret zemi, un piemiņas akmens palicis neskartas.

Kritošie koki salauzusi solus pie kapličas, nācās redzēt kokus stumbru saplacinātus soliņus arī pie atsevišķām kapu kopinām. Kapsēta izvietojusies nokalnē, arī tās vidū ir

augsts uzkalns. Bet ziemeļu pusē — klajš ieloks starp mežiem. Vējam bija, kur pamatīgi ieskrieties, bet tālāk tas netika, jo atdūrās kalna sānos un enerģiju izšķieda pasta darbos.

Vietējā iedzīvotāja Natālija Kaļva stāstīja, ka pirms negaisa aizsūtījusi bērņus pārvest lopus. Netālu no mājas augot kupla liepa. Bērņi pārskrējuši saukdami, ka zeme dalās. Vējš ar tādu spiedienu iegūlis liepā, cenšoties izgāzt, ka saknes cēlušas augšup zemi. Koks tomēr noturējies, bet pie tā zemē izveidojusies plaša, kurā varot iebāzt roku līdz elkonim.

Savukārt pirms Žogotu kapsētas pie Skromānu mājām saimnieku mazbērni kokā bija ierīkojuši kārtīgu «štābiņu». Būda, trepes, pārējas tiltiņš. Ape, kas to saturēja, pārlauzta kā skals, un koks

pārkritis pāri «štābiņam».

Kā informēja Austrumu elektrisko tīklu Preiļu elektrisko tīklu vadītājs Pēteris Vosorovs, vētra 18. jūlija vakarā lielākos bojājumus radījusi Aglonas, Rušonas, Pelēču, kā arī Galēnu un Stabulnieku elektropārvades līnijās. Bez sprieguma palikuši 15 transformatoru punkti. Kopumā saņemts 71 pieteikums par elektropadeves traucējumiem. Ceturtdien, 19. jūlijā, kā stāstīja Pēteris Vosorovs, bojājumu novēršanā bija iesaistītas 13 brigādes. Parasti ik dienas izbraukumos dodas viena brigāde. Elektropārvades līnijas bojātas dažādos veidos: vējš izgāzījis stabus, kritošie koki pārrāvuši vadus un arī nogāzuši stabus.

L.Rancāne

Plāno pabeigt ierēdņu amatu saskaņošanu

Valsts civildienesta pārvalde (VCP) šomēnes plāno pabeigt ierēdņu amatu saskaņošanu un ierēdņu statusa piešķiršanu.

Plānots, ka otrajā pusgadā VCP strādās pie ierēdņu klasifikācijas kategorijas piešķiršanas, kā arī pie ierēdņu darba un tā rezultātu novērtēšanas. Saskaņā ar Valsts civildienesta likumu ir noteikti 27486 ierēdņu amati, no kuriem 21 281 ir specializētā civildienesta amats, bet 6205 — vispārējā civildienesta amati.

Kopumā dokumentus ierēd-

ņu amatu saskaņošanai VCP ir iesniegušas 106 valsts pārvaldes iestādes. No tām saskaņošana ir veikta 98 iestādēs, un saskaņošanas procesā patlaban atrodas 8 iestāžu dokumenti. Savukārt 6 valsts pārvaldes iestādes vēl nav iesniegušas VCP dokumentus ierēdņu amatu saskaņošanai. Prognozējams, ka pēc visu iestāžu ierēdņu amatu saskaņošanas specializētajā civildienestā būs ap 22 000 ierēdņu amatu, bet vispārējā civildienestā — ap 6500 ierēdņu amatu.

Saskaņā ar Valsts civildienesta likuma Pārējas noteiku-

miem pēc ierēdņu amatu saskaņošanas VCP piešķir ierēdņu statusu tiem valsts pārvaldes darbiniekiem, kuri patlaban ieņem ierēdņu amatus. Patlaban ierēdņa statuss ir piešķirts 17 019 ierēdņiem, no kuriem 3747 ir vispārējā civildienesta ierēdņi, 13 272 — specializētā civildienesta ierēdņi. VCP priekšsēdētājs sacīja, ka pēc visu iestāžu ierēdņu amatu saskaņošanas ierēdņu statuss vēl jāpiešķir apmēram 10 000 ierēdņiem.

1999. un 2000. gadā ierēdņu eksaminācijas gaitā ierēdņu statuss tika piešķirts 1905 ierēdņu kandidātiem, tādējādi

pavisam kopā patlaban ir 18 062 valsts civildienesta ierēdņi. Prognozes liecina, ka pēc visu iestāžu ierēdņu amatu saskaņošanas šis statuss vēl jāpiešķir 10 400 ierēdņiem.

Valsts civildienesta likuma ieviešana un ierēdņu amatu saskaņošana norāda uz atšķirīgiem ministriju un valsts pārvaldes iestāžu struktūras un darbības organizācijas principiem. Būtu nepieciešams salīdzinošais audits, lai detalizētāk izpētītu un ieteiktu perspektīvākos attīstības risinājumus.

LETA

CIEMOS PIE LASĪTĀJIEM, REDAKCIJAS SLEJA

ESIET SVEICINĀTI JŪSMĀJĀS!

Kur iedzīvojies, tur arī patīk

Aizbraukt vēl tālāk par **Monikas Vilcānes** mājas pagalmu nemaz nevar. Tālāk ir Ašenieku purvs. Mājai dots tāds pats nosaukums — Ašenieki. Arī laiks braukšanai pie Monikas Vilcānes Upmalas pagastā ir jāiekārto tāds, kas nevis pašam izdevīgs, bet kad dabas apstākļi atļauj. Citādi var iznākt kā saimnieces tuvākajiem un mīļākajiem ciemiņiem — dēlam un meitai, kuri strādā Preiļos un ierodas aplūkot mammu. Ja uznāk lietus, jāam netikt. Jāmeklē traktors, kas mašīnu izvilks pa staigno ceļu. Vai arī otrādi. Arī līdz Ašeniekiem nevar piebraukt pēc lietus.

Ar sausu ceļu mums ir paveicies. Pēc Upmalas pasta nodaļā saņemtās informācijas Vārkavas pagasta centrā pagriežam pa labi un braucam līdz kādai divvainai vietai, kur abu apkārtnējo pagastu iedzīvotāji pazīst kā «aerodromu». Tas ir asfaltēts laukums, pareizāk — vairākas asfaltētas joslas, kuras kādreiz ierīkoja ar nolūku, ka šeit piezemēsies lauksaimniecībā izmantojamās lidmašīnas. Uz «aerodroma» iemanāmiem trāpīt pareizā pagrieziena, un tālāk pa ceļu — amoliņa — brīvdabas cigoriņu aleju, kas pāri mašīnas jūtam, dodamies uz priekšu. Tālumā redzams kāds jumts, un kad iegriežam pirmo māju pagalmā, izrādās, ka te arī ir Ašenieku sādža. Līdz Monikas Vilcānes mājai vēl jālikumo gabals pa krūmainu pļavu, kur braucēju nervus pārbauda nezināma dziļuma bedres, akmeņi un staignas vietas. Tik plašam ceļam aprakstam ir būtiska nozīme, jo tieši Ašenieku iedzīvotāju nošķirtība no ārpusaules arī ir tas, kāpēc žurnālisti ir devušies tikties ar šejieniešiem. Pašlaik šeit ir apdzīvotas trīs mājas, divas no tām ir uzticami «Novadnieka» lasītāji. Monika Vilcāne ir viena no tām, un ar avīzes starpniecību vēlreiz vēlas atgādināt Upmalas pagasta saimniekiem, ka arī līdz viņas mājai derētu atsūtīt greideri, derētu aizbērt lielākās ceļa bedres un parūpēties, lai līdz Ašeniekiem varētu ērti piekļūt pastnieki, piena savācēji, ārsti, autovcalks, ciemiņi un lai viņiem pašiem būtu ērti tikt līdz lielceļam, pa kuru kursē autobusi.

Piebraukt automašīnā ir viegli. Sarunā ar mājas saimnieci cenšos iedomāties, kā rudens vai ziemas tumsā viņa, bruņojusies ar kādu mietu —

pret vilkiem —, dodas ceļā 3,5 kilometrus līdz autobusa pieturai, lai pēc tam nokļūtu Vārkavā, Vecvārkavā vai līdz Preiļiem. Cauri krūmājiem, tālāk gar meža malu, pāri tukšajam un vientuļajam «aerodromam». Par laimi, meža dzīvnieki šo māju ļaudis nav aiztikuši. «Nodevas» viņi ievāc citā veidā. Lapsas vai jenoti — pīles, vanagi aiznes caļus, mežacūkas izraknā kartupeļus, vilki iepriekšējos gados nokoduši aitas.

Ar mājas saimnieci sēžam uz soliņa liepu paēnā. Aleja iestādīta vienlaikus ar mājas celtniecību. Māja tagad novecojusi, bet, redzams, kādreiz bijusi stalta un lepna, ar verandu. Monika šeit ieprecēta 1954. gadā. Spēka gadi aizvadīti kolhoza darbā. Viņa strādāja par fermu pārzini. Vīrs jau gadus trīs zem zemītes. Kādreiz Ašeniekos bijušas 13 mājas. Tagad palikuši viņa, kaimiņos viena pensionāre, bet vēl gabaliņu pirms viņas mājām — Sparānu ģimene, stipri un jauni ļaudis, galvenie izpalīgi, kad vajadzīga tehnika.

— Redziet paši, kā mēs šeit dzīvojam, — saimiece aplaiž apkārt ar roku. — Dubļu laikā līdz šejieni tikt nav ko domāt. Brauc kaut vai ar laivu. Nododu pienu, lai būtu kāds slāpīt, bet, ja ir slapjš, piena mašīna līdz šejieni netiek. Ar zirgu divas reizes nedēļā vedu līdz «aerodromam». Maizi nopērk un uzreiz visai nedēļai. Gadās saslimt, bet ārsts līdz Ašeniekiem nevar atbraukt.

Kur palikuši pārējo māju iemītnieki? Nebija ceļa, un visi jaunie devās prom uz pilsētām, uz centriem. Vecie aizgājuši savu ceļu — līdz kapukalniņam, stāsta sarunas biedre.

Nozīmīgu vietu šejieniešu dzīvē ieņem purvs. Rudeņos te par sabiedrības trūkumu sūdzēties nevar. Ašenieku purvs ir populāra vieta dzērveņu lasītājiem. Pat rīdniekiem. Tad te braucot ar mašīnām, zirgiem, ejot kājām. Dažs labs padodot labdienu, bet dažs tā arī pārejot pāri sētšvidum bez varlodes. Purvs robežojas ar mežu. Uz mežiniekiem saimniece labu prātu netur. Mežniecība izjauc ceļu, izvedot nozāģētos kokus, stāsta Ašenieku māju īpašniece. Te visapkārt ir valsts mežs, viņa saka. Mežu griežot, kokus vedot prom un ceļus izdangājot. Kas te iepriekšējos gados darījis! Varētu gan pagasts, gan arī mežniecība ceļu palabot,

● Kur tu tagad iesi, Čapa un Reksis pauž neizpratni par to, ka saimniece uzvilks svētdienas kārtu. Saimnieces uzvedībai noteikti esot kāds sakars ar svešajiem atbraucējiem, rāda Ašenieku mājas sargu vaicājošie purniņi. Monika Vilcāne viņus nomierina. Viņa pieder pie tiem sīkstajiem cilvēkiem, uz kuriem balstās Latgale un joprojām ir dzīvība tās tālīnājās, grūti pieejamajās vietās. Foto: M. Rukosujevs

sprīz Monika Vilcāne.

Ašenieku purvs šo māju saimniecei saistās ne tikai ar ogām un ogotājiem, kokgriežiem un meža dzīvniekiem, bet arī ar citām lietām. Pirms dažiem gadiem tas nedēļām ilgi dega. Meža nostūris ir tūlīt aiz dzīvojamās mājas, un uzreiz saimniece pat visas drēbes un pārējo mantību jau bija salikusi maisos. Gadījumam, ja vajadzēs glābties. Nebija jokia lieta. Meža nostūris un māju šķīra neliels rudzu gabaliņš. Liesmu pārņemtie koki pārlogļojās saimnieces acu priekšā. Purvā ilgi dega kūdra, pārsviedās zemdegā. Labi, ka ugunsdzēsēji uguni tomēr uzvarēja.

Purvainā augsne, melnzeme, bet vietām — māls, tie arī ir vaininieki, kas slapjā laikā šo vietu dara staigno un ceļu slidenu, ķēpīgu.

Lai nu tie jenoti, vanagi, lapsas un sliktie ceļi, bet pagaidām Monikai Vilcānei prom no šejienes uz pilsētu pie bērniem un mazbērniem negribas doties. Saruna ievirzās par citām lietām. Tepat arī dēla zemīte. Tāpat pieskārtāma. Ar darbiem galā tikt palīdz radnieks Aleksandrs, meita un dēls. Saimnieci sargā nikns un modrs trijnieks: Čapa, Reksis, Ida. Liepās klusi san bites. Tomēr no daudzajiem stropiem dzīvība pa is-

tam jūtama tikai dažos. Monika Vilcāne pasūrojas par pašu galveno nelaimi, kas viņu piemeklējusi. Nav lāgā ar acīm. Redz, bišu saimes pavasarī spītojušas, dzirdēt dzirdējusi, kā spiets iemetas kokā vai aiziet pāri galvai, bet saskatīt nevarējusi. Tā arī samazinoties saimes. Tagad viņa gatavojas acu operācijai. Atlikusi līdz ziemai, kad darbu mazāk. Lopiņu skaitu arī samazinājusi.

Aiz Monikas Vilcānes mājām nākošā apdzīvotā vieta atrodas jau aiz purva, bet purvs stiepjas vismaz četrus kilometru garumā. Pilsētniekiem un tiem lauciniekiem, kuri kaimiņa logā var redzēt, vai aizkars ir ciet vai vaļā, šāds vientulīgs dzīves veids ir nepieņemams. Bet Ašenieku saimniece saka, ka viņai patīk.

— Kur iedzīvojies, tur arī patīk, — viņa apstiprina.

Pavasaros te koncertus sniedz visa dzīvā radība, rudenos purvā sasauca dzērves. Gaiss ir tīrs un svaigs, piesātināts ar koku un augu aromātu, kas ir smalkāks par visām mākslīgajām aromu terapijām. Kad kūts, pagalma un dārza darbi apdarīti, saimniece labprāt lasa avīzes. «Novadnieku» abonējot vienmēr. Patīkot lasīt par sava rajona iedzīvotājiem.

L.Rancāne

NOVADNIEKS

Jūsu jautājumus un ierosinājumus uzklāsim pa tālr. 1-53-07056.

Cūcību sindroms draudzē

Latvijā beidzot sāk nopietni apcerēt par latvāņu iznīcināšanu, jo teju teju šis augs ar indīgo sulu, kas kolhozu laikos ieviests sazin no kurienes, draud pārņemt visu dzīvo dabu. Pietiek tam no bijušo fermu, kalšu un darbnīcu apkārtnes, no ceļu un grāvju malām pārcelties tuvākajos krūmos, pēc tam mežā, kad tas kļūs neuzveicams. Latvānis jau ar uzvaras prieku skatās uz ganībām, pļavām, tūrumiem un mežiem.

Tāpat ir ar visām citām nezālēm, ar slimībām, ar cilvēku bezkaunīgu un noziedzīgu rīcību. Ja to neapkaro un neiznīcina pašā sākumā, infekcija izplatās un apdraud pārējos.

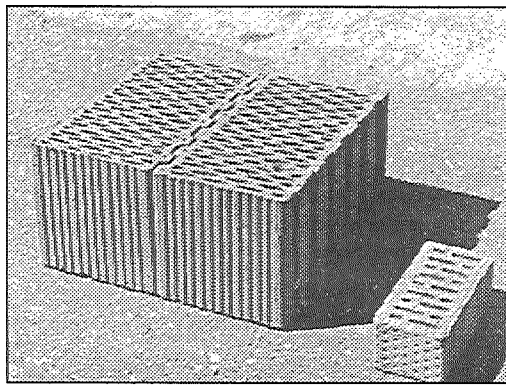
Šķiet, pienācis laiks parunāt par tādu parādību kā cūcība un par šīs slimības sindromiem Preiļu draudzē. Mainās draudzes cienījamie dekāni, iet gadi un ievēl grumbas draudzes locekļu sējās, atņem spēku sastrādātājam rokām. Bet nemainīgi paliek sūdzību, apvainojumu un ķēngu rakstītāji. Gan augsta, gan zemāka ranga garīdzniecības pārstāvji saņem vēstules, kas nākušas no atsevišķiem Preiļu draudzes locekļiem. Būtībā šo rakstītāju uzvārdi sen vairs nevienam nav sveši, arī redakcijā tie ir zināmi. Pazīstami arī rokkrasti. Aculiecinieki stāsta, ka iepriekšējais draudzes cienītēvs šīs vēstules bez atvēršanas un lasīšanas metis ugunī. Tāpēc, ka saturs tām bija nemainīgs un vienāds. Tajās ir klaja zāķāšanās, draudi un apvainojumi. Ļauni, cietsirdīgi. Rakstītājam nav problēmu piedraudēt vienam garīdzniekam, — tu neej uz mūsu draudzi, ko tu slim un kropls šeit darīsi? Nav problēmu nomelnot un uzgāzt savu žulti ar draudiem citam. Par Preiļu draudzes naskajām sūdzībkalēm «slava» izplatījusies arī apkārtnējās draudzēs. Preiļu vampīri, tā par viņām saka. Ko grib panākt šīs enerģijas vampīres? Uzskatot sevi par princesēm un skaistulēm Bārbijām, viņas alkatīgi metas iztirzāt katru nākošā priesterā fiziskos un garīgos dotumus. Te par resnu, te par tievu, te par lēnu, te par ātru. Nekaunas rakstīt arī par savu baznīcu. Te altāris nekopts, te puķu maz. Laikam uzskata, ka sedziņas un galdautus tamborēs un audis kūrijas, vai diecēzes vadošie garīdznieki. Nepārtraukti sacerot jaunas vēstules, laikam piemirsies, ka baznīcas rotāšana ar skaistiem rokdarbiem un pašu audzētām puķēm ir tiešais draudzes sieviešu pienākums. Bet kur nu to atcerēties. Rakstīju un rakstīšu, paziņo viena no ķēngu vēstulju rakstītājam. A kas man aizliegts? Jā, patiešām — neviens.

Tāpat kā neviens nevar aizliegt ar saviem melnajiem pestīšanas darbiem ņemties pašā Dievnāmā. Kā stāstīja kāda baznīcas mazgātāja, katru reizi uz grīdas atrodami matu muršķuļi, izbārstīta sāls, visādās vietās saspraudītas adatas. Lietas, kuras saviem melnajiem darbiem izmanto cilvēki, kuri ir nonākuši tumsas valdnieka kalpībā. Ļaunums jau nepielīp ļaunajam, jo kam viņam tas vajadzīgs. Ļaunums priecājas, ja ir izdevies sabojāt kaut ko gaišu un svētdienīgu. To gaišo svētsvinīgumu un pacēlumu, kura dēļ cilvēki iet baznīcā.

Ar apbrīnojamu lēnprātību draudzes gani līdz šim pacietuši Preiļu «vampīres». Ne no baznīcas izraidījuši, ne no draudzes izslēguši. Pietiktu kaut vai vienu no visām apvainojumu un draudu vēstulēm iesniegt tiesībsargājošām instancēm, lai tās autore jau tiktu tiesāta atbilstoši laicīgās varas likumdošanai.

Pret apmelojumu sacerētājam, mēļu kulstītājam, sūdzībkalēm vajadzīga arī neiecietīgāka nostāja no pārējās draudzes puses. Uzklāsit tenkotājas nozīmē sniegt tām netiešu atbalstu.

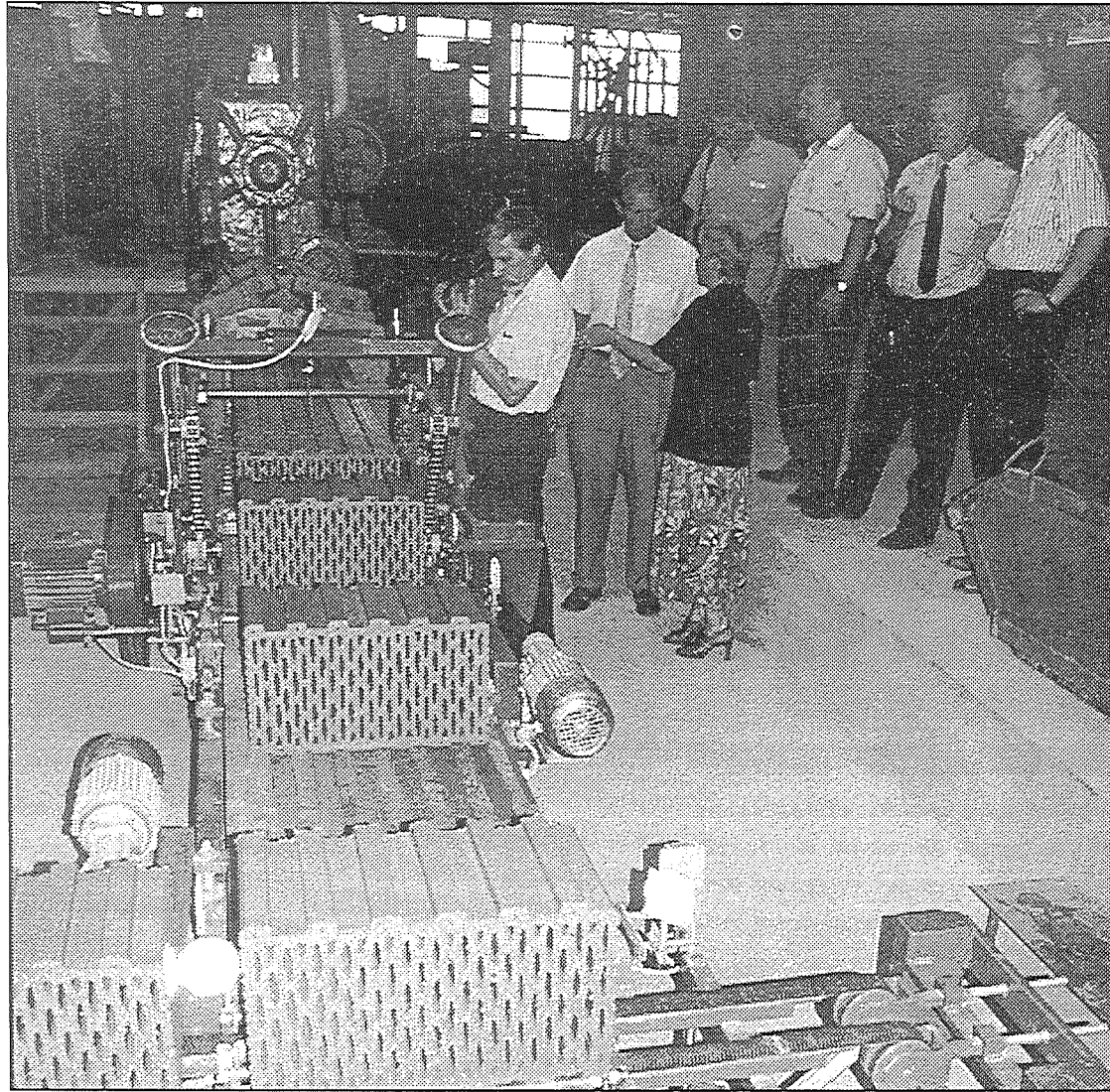
L.Rancāne

SIA «Līvānu ķieģelis» bija pirmā Latvijā, kas pirms pusotra gada sāka ražot lielformāta keramikas blokus pašu projektētā ražošanas līnijā. Pateicoties čehu partneriem un a/s «Lode», kas ir viena no SIA «Līvānu ķieģelis» īpašniekiem, ir uzstādīta moderna lielformāta keramikas bloku līnija, kuras oficiālā atklāšana bija 10. jūlijā. Pirmās keramikas bloku partijas tuvāko nedēļu laikā tiks laistas pārdošanā, stāsta uzņēmuma direktors Viktors Šilovs.

● Tāds, salīdzinājumā ar parasto ķieģeli, izskatās lielformāta keramikas bloks. Tā biezums 44 cm.

«Līvānu ķieģelis» atklāj lielformāta keramikas bloku līniju

● Jaunā čehu keramikas bloku līnija ir uzstādīta ar SIA «Līvānu ķieģelis» līdzīpašnieka a/s «Lode» atbalstu, kas uzņēmumā investēja 100 000 latu.

Ne demolēt, bet attīstīties

SIA «Līvānu ķieģelis» ir bijušais Līvānu būvmateriālu konstrukciju kombināts, kur 1972. gadā sāk ražot ķieģeļus, bet 1979. gadā uzsāk arī keramzīta un keramzīta betona bloku ražošanu. 1995. gadā uzņēmuma ražošanas jaudas ir minimālas un tas, tāpat kā daudzas citas rūpnīcas, piedzīvo krīzi.

Atšķirībā no izstrādājumiem, kuru pamattirgus bija austrumu virzienā, ķieģelis nekad nav bijis atkarīgs no Krievijas tirgus. Ražojām, protams, arī Krievijai. Savu ķieģeli nelielos apjomos transportējam uz Tjumeņu, Pēterburgu, Maskavu, Krasnodaru un citām pilsētām, savukārt no Krievijas ievēdām rezerves daļas. Tolaik tā varēja darīt, jo neviens nerēķināja transporta izmaksas. Taču pēc būtības ķieģelis vienmēr bijis vietējais celtniecības materiāls, pie tam, ļoti smags, tādu pārvadāt lielos attālumos ir neizdevīgi. Arī ārzemēs pastāv prakse, ka ķieģeļu rūpnīcas realizē savu produkciju vidēji 100 kilometru rādiusā, bet ne tālāk. Šobrīd Latgalē esam vienīgie ķieģeļu ražotāji, un strādājam Latvijas robežās, — stāsta uzņēmuma vadītājs, kurš savā jo-

mā ir pieredzējis, jo šeit strādā jau kopš 1979. gada.

Viktors Šilovs teic, ka arī krīzes laikos neredzējis cita ceļa kā vien ķepuroties uz priekšu. Sirdsapziņa nav ļāvusi izsaimniekot uzņēmumu, kurā aizritējuši tik daudzi darba gadi. Strādājuši pat bez atļūdzības, bet noturējušies, te joprojām rit darbs. Lielākais uzņēmuma īpašnieks ir a/s «Lode», kas provinces ražotnē jau investējusi ap 100 000 latu un plāno ieguldīt arī turpmāk, izbūvējot vēl vienu krāsni.

Ar keramikas blokiem siltināšana nav vajadzīga

Par lielformāta keramikas bloku ražošanu sākuši domāt jau pirms vairāk nekā trim gadiem, jo process no idejas līdz gatavai bloku partijai nebūt nav īss. Tomēr, lai investētu tik lielas naudas summas, ir jābūt pārliecībai, ka tavu precī pirkis un izdevumi ar laiku atmaksāsies. V.Šilovs ir pārliecināts, ka keramikas izstrādājumi — lielformāta bloki, būvniecībā atrodas vienā kategorijā ar koka izstrādājumiem, jo ir siltumizturīgi, ekoloģiski tīri, veselībai pilnīgi nekaitīgi un, atšķirībā no kokmateriāliem, ugunsdroši.

Jaunajā čehu līnijā ražotie liel-

formāta bloki atbilst Somijas standartiem, un no tiem būvētai mājai nebūs nepieciešama papildus siltināšana. Bloku biezums ir 44 centimetri, un to kvalitātes un siltumizolācijas īpašības pilnībā atbilst mūsu klimatiskajiem apstākļiem. Keramikas blokus būvniecībā plaši izmanto arī ārzemēs, piemēram, Vācijā no visiem šāda veida būvmateriāliem (keramikas, gāzbetona, keramzīta un cita veida blokiem), 80% gadījumu būvētāji izvēlas tieši keramikas blokus to labo īpašību dēļ.

Kāds ir kvalitatīvs ķieģelis?

Šo jēdzienu katrs tulko pa savam. Viens par labu uzskata izturīgu ķieģeli, citam kvalitāte ir krāsa, vēl kādam — ideāli precīza forma, nevainojams izskats vai pietiekami liela siltumizolācija. Ir klienti, kas ēkas fasādes apdarei meklē viena toņa ķieģeļus, piemēram, izteikti dzeltenus vai arī koši sarkanus, bet ir tādi, kuriem labāk tik niansēti raibs ķieģeļu mūrējums, kas ir vienā krāsā, bet ar atšķirīgu toņu saspēli. Tāda siena izskatās savdabīgāka, labāk iederas ainavā, jo ir dabiska. «Lodes» ķieģeli ir ļoti vienmērīga tonējuma un ideālas formas, tādi, ka izstādēs apmeklētāji reizēm

● A/s «Lode» prezidents Jānis Slesars (no labās) un Rīgas Tehniskās universitātes pasniedzējs, zinātnu doktors Andris Cimmers aplūko gatavo lielformāta keramikas bloku produkciju, kādu šobrīd ražo tikai SIA «Līvānu ķieģelis». Foto-grāfijas no uzņēmuma arhīva

nāk klāt, lai pārliecinātos, ka tas tik tiešām nav plastmasas apdares materiāls, bet gan dabīgais ķieģelis.

Ilgāk kā diennakti 1000 grādu karstā ceplī

Ķieģeļus gatavo no māla, kuru sajauc ar skaidām. Šādi rikojas, lai panāktu vienu no ķieģeļa svarīgākajām — siltumizolācijas īpašībām. Sajauktā masa tiek presēta, veidojot attiecīgo formu un lielumumu, pildīto vai arī parasto — caurumoto ķieģeli, tad «jēlais» izstrādājums 50-60 stundas tiek apžāvēts, un tikai tad tas ceļo uz krāsni, kur vairāk kā 1000 grādu temperatūrā 36-45 stundas ķieģeli dedzina. Šajā laikā masā esošās zāģu skaidas sadeg, veidojot nelielus gaisa pūslīšus ķieģelī, kas nodrošina jau pieminēto siltuma saglabājošo efektu. Senos laikos ķieģeļu ceļos mālus jauca pat ar kūtsmēsliem, kuros esošie salmi un sīkās daļiņas sadegot deva līdzīgu efektu.

Izrādās, ka gatavā ķieģeļa krāsa ir atkarīga ne tikai no māla krāsas, bet arī no temperatūras, kādā to žāvē un dedzina, un laika, cik ilgi to dara. No Līvānu puses māla gatavotie ķieģeļi ir krāsu gammā no dzeltenas līdz sarkanīgi rozā. Protams, var masai piejaukt arī speciālas krāsvielas, kā rezultātā ir iespējams iegūt pat tumši brūnas un melnas krāsas ķieģeļus, taču līvānieši necenšas sadārdzināt produkciju uz krāsas reķina, jo diezin vai pēc šādiem krāsainiem ķieģeļiem būtu liels pieprasījums.

Katrai rūpnīcai ir sava niša, piemēram, «Lodi» ikviens pazīst pēc

tās koši sarkanajiem ķieģeļiem, savukārt Kalnciemā ražo spilgti dzeltenas krāsas ķieģeļus. Līvānos top dzeltenīgi un rozīgas krāsas ķieģeļi.

Vienīgie, kas kurina ar skaidām

Līdz 1992. gadam rūpnīcā ražoja līdz pat 30 miljoniem ķieģeļu gadā, pēc tam šis apjoms saruka līdz pusotram miljonam, taču pēdējos gados ražošana lēnām pieaug. 2000. gadā SIA «Līvānu ķieģelis» pārdeva 2,6 miljonus ķieģeļu, šogad plānoti 3 miljoni, bet nākamā gada prognoze ļauj cerēt, ka apjomi pieaugs pat divas līdz trīs reizes, jo plānots uzstādīt vēl vienu ceplī. «Līvānu ķieģelim» raksturīga vēl kādā īpatnība — ražotne strādā, var teikt, pēc bezatkritumu tehnoloģijas, jo viena daļa krāšņu ir pārbūvētas apkurei ar zāģu skaidām. Līdz ar to šī ir vienīgā ražotne Baltijā, kas ķieģeļu dedzināšanai izmanto koksnas atkritumus. Tas ļauj ievērojami samazināt gāzes patēriņu, kas savukārt dod iespēju jau septiņus gadus turēt nemainīgu savu izstrādājumu cenu, nepaaugstinot to. Agrāko 9000 m³ gāzes vietā tagad krāšņu kurināšanai patērē tikai 1900 m³ gāzes diennaktī. Skaidas nodrošina sava kokapstrādes ražotne, tā, ka pāri nepaliek nekas lieks. Ir noteikumi, kas paredz, ka arī māla izstrādes vietās uzņēmumam jāveic sakopšanas darbi, tādēļ šogad uzsākta bijušo māla atradņu, kas tagad ir iecienīta makšķerēšanas vieta, labiekāršana.

G.Kraukle

LAUKSAIMNIEKIEM

● Saimnieks Valdis Čaunāns rāda mehānisko eļļas spiedi. Ar to no tonnas sēklu iegūst no 200 līdz 300 litru rapša eļļas.

Lēta proteīnbarība pašu laukos

Par rapša hektāru valsts maksā subsīdijas 15 latu apmērā, šogad rajonā kopumā iesēti 44,7 ha rapša. Ar šo kultūru mūsu zemnieki vairs nav jāiepazīstina — to apliecināja arī lauku dienas Galēnu pagasta zemnieku saimniecībā «Liepas», kur, neraugoties uz karsto laiku un vasaras darbiem, bija ieradies krietns pulks zemnieku.

Rapsis ir kā kaprīzs, taču pateicīgs bērns

Valdis un Regīna Čaunāni par rapsi var stāstīt daudz un aizrautīgi, jo viņiem ir ne par kādu nauku nenopērkamā vērtība — pieredze, ko smelties bija atbraukuši arī pārējie. Rapsis saimniecībā ir pamatnozare, šogad apsēti 18 hektāri, taču varētu sēt un pārstrādāt arī vairāk, bet... trūkst zemes. Un tas novērojams mūsu laukos, kur vai uz katra soļa redzami aizauguši, noplicināti, nevienam nevajadzīgi tūrumi. Tieši rapsis ir izslāvēts augsnes ielabotājs un starpkultūra, taču viegli ar rapškopību nodarboties nebūt nav. Valdis rapsi salīdzina ar mazu bērnu, kuram vajadzīga pieskatīšana un nemīlīga rūpes — te kaitēkļi uzmetas, te slimības, te atkal putnu bari posta ražu tā, ka put vien. Tieši tāpēc ir svarīgi zināt nianse un it kā sīkumus, bez kuriem netikt nekā gardās un veselīgās eļļas, ne pie lētās un izdevīgās proteīnbarības — rapšu spraukumiem.

Viena no svarīgākajām lietām, ko nāksies ievērot visā auga veģetācijas periodā, ir pārdomāta augu aizsardzība. Visa pamatā ir pareizi sagatavota augsne. Jau rudenī, pēc pļaujas tūrumā ļauj ataugt vārpatai un tad miglo ar *Raundapu*, kas iznīcinās šo nezāli. Pret vasaras nezālēm — balandu, sarkano nātri — jāiestrādā *Butizāns*, viena hekt-

āra apstrādei ņemot 2-2,5 litrus, ja tūruma ļoti nezāļains — līdz pat 3 litriem un hektāra. Rapša laukos mēdz izplatīties pērkones, kas pēc izskata un dzeltenajiem ziediem ir ļoti līdzīgas pašam eļļas augam. Lai apkarotu tās, jālieto *Bladekss* (0,2-0,4 l/ha).

Rapša ienaidnieki — spradzis, spīdulis un... saimnieks

Viens no bīstamākajiem rapša ienaidniekiem ir krustziežu spīdulis — maza, spīdīga vaboliņa, kas izsūc ziedpumpurus un šiem augiem pākstīņas vairs neveidojas. Pret krustziežu spīduli aktivitātēm palīdzēs *Fuzilats* (2 l/ha) kopā ar *Fastaku* (100 g/ha), nomiglojot sējumu tad, kad rapsis ir aptuveni sprīdi garš, un augiem sāk veidoties ziedpumpuri. Šajā laikā saimniekiem savu rapša sējumu ir jāapstaigā vai septiņas reizes dienā, jo citādi pāris stundu laikā viss tūruma būs spīdula vaboles varā un no cerētās ražas čiks vien saņāks. Rapša sēklu vajadzētu pirkt tikai no oficiālajiem izplatītājiem nevis no kaktu firmām, kur tā gan ir lētāka, taču neviens nevar garantēt sēklu kvalitāti. Noteikti vajag noskaidrot, vai sēklas ir kodinātas ar insekticīdu un fungicīdu. Ja tas nav izdarīts, rapsi viens divi var noēst spradzi jau tad, kad sēkla vēl atrodas zemē, nemaz nesagaidot, kad tā uzdzīs.

Sevišķi tad, ja šajā jomā pieredzes trūkst, negribot arī saimnieks var kļūt par ienaidnieku pats savam rapša biznesam. Šī kultūra ir ļoti jūtīga, piemēram, pret dažādām graudaugu indēm, un to vajadzētu likt aiz auss, lai neiznāktu tā kā «Liepu» saimniekam — «sāku miglot rapsi ar *Butizānu*, paskatos atpakaļ, bet mans rapsis stāv, «ausis nolaidis», izrādās, pirms tam biju miglojis graudaugus ar herbicīdu MCPA, bet rap-

sim tā ir nāvējoša inde.» ar savu pieredzi pārējos zemniekus brīdina Valdis. Pirms šī darba veikšanas miglotājs vienmēr jāizskalo, citādi rezultāts var būt bēdīgs.

Kombainā ar makrofleksu un rīta gaismu

Rapša kulšanas laiks šogad varētu būt augustā, kad pākstīņas jau nogatavojušās un sēkla vairs nav pār mēru mitra. Regīna iesaka sēklu mitrumu pirms kulšanas pārbaudīt, izmantojot kaut vai parasto graudu mitruma mērītāju, un censties cik vien ilgi izmantot to kalti, ko dod pati daba, — pēc iespējas izkaltēt rapsi, kamēr tas ir uz stiebra.

Maksimālais pieļaujama mitruma daudzums, kurā sēklas var uzglabāt, ir 7-9%, taču ne vairāk. Pie tam, katram, kurš domā par rapša audzēšanu jau pusgadu iepriekš vajadzētu nokārtot kaltēšanas jautājumu, lai skaidri zinātu, kur būs iespējams sēklu izkaltēt. Šis ieteikums nebūt nav pārspīlēts, jo rapša sēkla pēc nokulšanas ir jāizkaltē divu stundu laikā vai arī jānodrošina papildus ventilācija. Ja to neizdara, var uzskatīt, ka ražas nav bijis vispār, jo sēklu satur līdz pat 47% eļļas un neizkaltētas tūlīt sapelē. Gan transportējot, gan kaltējot jāgādā, lai vērtīgais eļļas augs neizbirtu pa mašīnas vai kaltes spraugām, jo sēklu ir ļoti sīkas un list gluži kā ūdens. Saimnieks pavisam nopietni iesaka, dodoties uz tūruma kult, līdzī paņemt arī makrofleksa pudeli, ar ko visas spraugas un caurumus aiztaisīt.

Gribēdami, kā labāk, saimnieki vienugad nolēmuši, ka jākuļ dienvidu, tad rapsis būšot sausāks, taču secinājuši, ka nekas labs no tā neiznāk, jo dienas vidus karstumā pākstīņas sprāgst pušu un sēklas izbirst uz lauka, tādēļ rapsi labāk

kult no rītiem. Vēl viena būtiska nianse — rapša sēkla katru gadu jāpērk no jauna, jo pašiem to ataudzēt neiesaka — otrajā gadā sēklu raža būs daudz mazāka. Sējmateriālu var iegādāties vairākos uzņēmumos, pazīstamākie — «Kemira agro Latvija» un «Lat Rapsis».

Moderna kalte tagad arī Galēnos

Pavisam «svaiga», vēl iepakojumā «Liepās» tikko atgādāta jauna un moderna kalte, ko mūsu rajonā jau otro (vienu darbojas Saunas pagastā Anastasijas Prikules saimniecībā) piegādāja un uzstādīja SIA «BFSC». Regīna Čaunāne ir gandarīta par pirkumu, jo tas atrisinās lielāko daļu problēmu. Kalte, katram skaidrs, ir dārgs aprīkojums, kam naudu sagrabināt nav viegli, tāpēc jautāju Regīnai, kā pie tādas tikt. — Bija tāda mazo un vidējo zemnieku atbalsta programma, kas solīja līdz 10 000 latu zemniekiem trīs gadu laikā. Rezultātā gan solītās naudas pietika tikai kādām trim četrām rajona saimniecībām, to skaitā arī z/s «Liepas». Ar konsultāciju biroja atbalstu tika rakstīts projekts, ko pirmajā piegājienā «atsvieda» atpakaļ, bet otrreiz jau atzina par labu esam un tādā kārtā tikām pie 8000 latu. Kaltes iegādei vēlņēmām 6000 latu kredītu, kas nu jāatdod 3-4 gadu laikā, — stāsta saimniece. Kaltes jauda ir 8-10 tonnas, tik liels daudzums jākaltē 4-5 stundas. Diennaktī var apgriezt trīs šādus riņķus.

Pašu eļļa un proteīnbarība

Ar rapša realizāciju problēmu līdz šim nav bijis. Valdis atzīst, ka pēdējo eļļas vedumu pagasta centrā pircēji rausus izrāvuši, tādēļ nekur tālāk par Galēniem eļļas tirdzniecībā neesot bijis jādodas. Rapša eļļu iecienījuši arī studenti, kas no mājām līdzī aizved arī iztikas tiesu, lai Rīgā vai Jelgavā dzīve būtu lētāka, bet saimniece liela tās garšas īpašības. Rapša eļļa ir veselīga, jo satur vērtīgās nepiesātinātās taukskābes, cepšanas laikā neputo un karbonāde iegūst zeltainu «kažociņu». «Liepās» eļļu spiež ar mehānisko spiedi bez karsēšanas, garšas īpašības nezūd vismaz pusgadu. Spiedmašīna maksā ap 3000 latu. Valdis teic, ka 150 tonnas eļļas ar savu spiedi viņš var izspiest bez bēdas, tā palīdzot arī citiem audzētājiem. Sadarbība jau ir ar Rožupes saimniekiem, arī no Ilūkstes pērn vairākkārt veduši pa 100 tonnu lielas partijas. No hektāra vidēji var nokult 2 tonnas rapša, savukārt no tonnas sanāk 200-300 litru eļļas.

Rapša spraukumus un eļļas nogulsnes, kas paliek pēc izspiešanas, var izbarot lopiņiem, un tā ir lieliska un lēta proteīnbarība. Sa-

karā ar lopu mutes un nagu sērgu ir aizliegts lietot un pārdod uz dzīvnieku bāzes gatavotu proteīnbarību, tādēļ līdzvērtīgām piedevām, kas iegūtas no augu valsts produktiem, piemēram, sojas vai rapša, prognozējama cenas celšanās. Ziemā ieguvēji būs tie saimnieki, kam drošā vietā glabāsies vasarā sagatavotie rapša spraukumi — dabīgs olbaltumvielu avots. Govīm dienā var dot pat līdz 2 kilogramiem spraukumu, pakāpeniski pieradinot pie šīs piedevas. Savukārt sivēnmātēm der eļļas nosēdumi, ko piejauc barībai, dienas norma 100-200 gramu.

Zemnieku viedolis

Alberts Rožāns no Saunas pagasta rapsi audzē zaļmēslojumam, jo vairāku gadu gaitā ir pārliecinājies, ka tas attīra un uzlabo augsnes īpašības. Pēc rapša brangi aug un ražo kartupeļi, bietes. Saimnieks ir pārliecināts, ka fizikālo īpašību ziņā rapsis ir iedarbīgāks par kūtsmēsliem, un ražības celšanā — neaizstājams.

Toties Upmalas pagasta iedzīvotāja **Emīlija Vilcāne** par rapša audzēšanu ieinteresējusies pēc publikācijām «Novadniekā», kuru regulāri abonē un lasa. Saimniece šopavasari iestādījusi hektāru upeņu, kas jau devis pirmo ražu, nu grib pamēģināt rapsi. Viņa saimnieko kopā ar mazdēlu, un nemīlīgi interesējas par visu jauno, jo ar tradicionālo lauksaimniecību nopelnīt kļuvis jau gandrīz neiespējami, sevišķi tad, ja neesi lielsaimnieks. Seminārs ir lieliska iespēja redzēt, kā saimnieko citi, paklausīties pieredzē.

Anastasijai

Prikulei Saunas pagastā pieder tāda pati kalte, kādu nu iegādājušies «Liepu» saimnieki. Viņa pirkumu nenožēlo, lai arī dārgs, tomēr tagad nav jābēdā par graudu mitrumu, ir sava lopbarība, ne no viena neesi atkarīgs. Agrāk meklējuši, kur ražu izkaltēt, bet pārded mājās un brīnīs — mitrums gandrīz tikpat liels kā bijis. Pašiem aug gan rudzi, gan mieži, gan kvieši, agrāk bijuši līnī, bet nu plānojam izmēģināt kādus 15 hektārus vasaras un ziemas rapša.

G.Kraukle

● Semināra dalībnieki aplūko rapša sējumus zemnieku saimniecībā «Liepas», bet lauku dienu organizatore Preiļu LKB augkopības speciāliste Zenta Dūda ir gandarīta par tik kuplu apmeklētāju pulku.

EIROZINAS

Sadarbībā ar Eiropas Komisijas Delgāciju Latvijā

Eiropas Komisija pieņēmusi (11. jūlijā) ES imigrācijas noteikumu unificēšanas direktīvas projektu. Šī plāna mērķis ir noteikt visām dalībvalstīm vienotas normas, kas regulē ārvalstu darbaspēka pieņemšanu darbā — atlases kritērijus, statistiku un dokumentāciju. Atsevišķu uzturēšanās un darba atļauju vietā tiks izsniegts viens dokuments, kas līdzinātos ASV «zaļajai kartei». Tiesa, tas at-

tiektos uz tiem, kuriem izteikts apmaksāta darba piedāvājums, bet nevis tiem, kuri ar karti kabatā dotos pa Eiropu darba meklējumos.

Eiropas Komisijas iekšlietu un tieslietu komisārs Antinjo Vitorino izteicies, ka jaunajā sistēmā priekšroka tiks dota darbaspēkam no ES kandidātvalstīm, bet pēc tam no citām valstīm.

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Vai turpmāk ēdīsim nēģus?

Latvijas sarunu gaitā kuldīdzniekiem uzjundījies jautājums, vai pēc Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā varēsīm ķert un pārtikā patērēt nēģus? Zināms, ka tā ir aizsargājama zivju suga.

Saskaņā ar 1992. gada 21. maijā pieņemto Biotopu direktīvu, nēģis (latīniskais apaļmutnieku apzīmējums — *Petromyzonidae*) tiek uzskatīts par aizsargājamu zivi visās ES dalībvalstīs, kurai jānosaka īpašas aizsargājamās teritorijas.

Saeimas ESIC stažieris Ģirts Ostrovskis atbildi meklēja Valsts zivsaimniecības pārvaldē. Tās vadītājs Normunds Riekstiņš uz jautājumu atbildēja viennozīmīgi: ja Latvija nēģu jautājumu iekļaus sarunās ar ES, tad Latvijai ir cerības panākt izņēmuma statusu nēģu un citu aizsargājamo zivju zvejas sakarā, jo Latvijā šis zivis ir pietiekamā daudzumā. Jau tagad sarunās ir panākts izņēmuma statuss salates jeb meža vimbas zvejnīcībā.

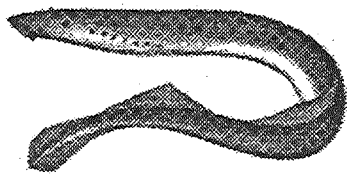
Vides aizsardzības un reģionālās

attīstības ministrijas (VARAM) Eiropas integrācijas nodaļas vecākais referents Aigars Gozītis apliecināja: «Ja netiks panākta vienošanās ar ES par izņēmuma statusu Latvijai, tad nēģus Latvijā nedrīkstēs ķert. Iespējams, ka tiks panākta vienošanās ar ES nēģu ierobežotai zvejai, bet vēl tas nav skaidrs.» Uz jautājumu, vai ir bijis pieprasīts izņēmums nēģu aizsardzībai, ierēdnis atbildēja noliedzīgi.

2001. gada 13. marta Latvijas Republikas pozīcijas papildinājuma 22. sadaļā «Vides aizsardzība» nēģi nav pieminēti. Ko tas nozīmē?

Iestāšanās ES sarunu delegācijas sekretariāta vadītājs Eduards Stiprais apliecināja, ka par nēģiem nav paredzēts runāt tāpēc, ka pakļaušanās ES Biotopu direktīvai nespēj mainīt Latvijā pastāvošo nēģu aizsardzības un nozvejas kārtību.

No piecām Eiropas aizsargājamām nēģu sugām tikai divas drīkst zvejot. Viena no tām — *Lampetra fluviatilis* jeb upju nēģis — ir mums pazīstamā un sastopama tikai Eiropā. Šiem upju nēģiem, kā

arī citām divām nēģu sugām izņēmuma statusu sarunās ar ES panāca Zviedrija un Somija. Tas gan nenozīmē, ka tāpēc suga Skandināvijā nebūtu aizsargājama. VARAM vecākais referents Vilnis Bernards atgādināja, ka uz visām Eiropas valstīm attiecas arī Bernes konvencijas 3. pielikums, kurš nosaka, ka nēģi ir aizsargājama, bet izmantojama suga. Somijai un Zviedrijai nav jāveido speciālas aizsargājamās teritorijas. Vilnis Bernards domā, ka arī Latvijā diez vai būs jāveic papildus pasākumi, jo Gauja nacionālā parka teritorijā un Salaca Ziemeļvidzemes rezervātā, kā arī citi pastāvošie rezervāti nodrošina upju nēģa nepieciešamo aizsardzību.

Tas nozīmē, ka pēc iestāšanās ES nēģus varēs Latvijā gan rūpnieciski zvejot, gan likt uz delikatesu galda tāpat kā līdz šim. Kuldīdznieki jau nu noteikti.

Latvijai SAPARD līdzekļi tiks novembrī

Kā zināms, 27. jūnijā Briselē atbilstoši Eiropas Komisijas jaunievēstajai procedūrai, Latvija prezentēja SAPARD programmas administrēšanā iesaistīto institūciju izveidotās sistēmas. Latvija bija pirmā kandidātvalsts, kas sniedza šāda veida prezentāciju Eiropas Komisijas auditoriem.

Kā informē Finanšu ministrija, tās valsts sekretāra vietniece Ingūna Sudraba 4. jūlijā nosūtīja Eiropas Komisijai akreditācijas rakstu par SAPARD maksājumu aģentūru — Lauku atbalsta dienestu.

Pēc akreditācijas raksta par Lauku atbalsta dienesta nosūtīšanas, Eiropas Komisijai bija vajadzīgas trīs nedēļas, lai iepazītos ar iesniegtajiem dokumentiem, un auditori Rīgā pārbaudei ieradāsies 23. jūlijā.

Jāatzīmē, ka Eiropas Komisija augusts ir atvaļinājumu laiks, tādēļ nekādas tālākas darbības SAPARD programmas akreditācijas procesā augustā netiek plānotas.

Ja auditori neatklās būtiskus trūkumus, audita ziņojuma izstrādei un precizēšanai, pēc EK pieņemuma ir nepieciešamas astoņas nedēļas, bet saskaņošanai — vēl 4 nedēļas. Ja saskaņošanas procesu izdosies saīsināt līdz 2 nedēļām, kā tas ir bijis Igaunijā.

Gadījumā, ja netiks konstatēti būtiski trūkumi izveidotajā sistēmā, lēmumu par SAPARD programmas akreditācijas raksta apstiprināšanu ES var piešķirt ne vēlā kā 15. septembra vidū. Tad Lauku atbalsta dienests varēs sākt pieņemt projektu pieteikumus.

Elektroenerģija ES ir dārgāka nekā Latvijā

Eiropas Savienības statistikas birojs «Eurostat» apkopojis datus par elektrības cenām māsaimniecībā 2001. gada 1. janvārī. Tām izsekots 5 patēriņa grupās no maza (līdz 600 kilovatstundām gadā) līdz lielam (līdz 20 000 Kwh gadā). Salīdzinājumam piedāvātas cenas vidējam patēriņam — no 1200 līdz 3500 Kwh gadā, no kurām trešdaļa izmantota nakts taurības režīmā.

«Eurostat» konstatējis, ka elektrības cenas reti kur kritušas —

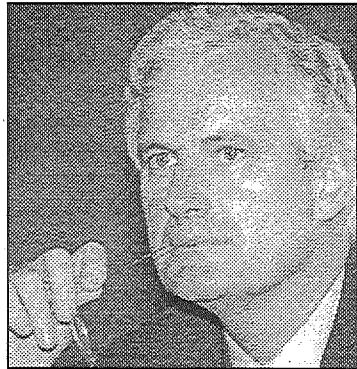
lielākā Eiropas daļā tās ir vai nu palikušas tādas pat vai cēlušas.

Ir arī izņēmumi, jo cenu politika katrā valstī ir atšķirīga. Itālijā ar cenu cenšas ierobežot elektroenerģijas patēriņu — mazais patērētājs dabū maksāt 5,2 santīmus, bet lielais — 11,4 santīmus par kilovatstundu, tāpēc arī vidējais patērētājs tiek stimulēts patērēt pēc iespējas mazāk. Savukārt, Dānijā visaugstākā cena ir nodokļu dēļ, kuri elektroenerģijas cenu dubulto un pat trīskāršo.

AKTUALITĀTE

Latvija saņems ES reģionālo palīdzību

Lai pārliecinātos, kā Baltijas valstis izmanto ES palīdzības līdzekļus infrastruktūru projektiem, vizītē Rīgā nepilnas divas dienas (17.-18. jūlijā) bija Eiropas Komisijas reģionālās politikas komisārs Mišels Barnjē. Pie reizes ar valsts augstākajām amatpersonām tika apspriesta gaidāmā ES pārvalde, ES reģionālā politika un Latvijas spēja efektīvi darboties ar ES palīdzības līdzekļiem.

● Mišels Barnjē Rīgā.

Komisārs Mišela Barnjē atbildība ir otrs lielākais (aiz lauksaimniecības) ES budžeta izdevumu postenis — reģionālās politikas īstenošana par 215 miljoniem eiro gadā.

Pēc visu kandidātvalstu iestāšanās Eiropas Savienībā būs 27 valstis. Ja pašreizējā Eiropas Savienībā viena sestā daļa iedzīvotāju dzīvo vietās, kuras saņem palīdzību no ES izlīdzināšanas fonda, tad pēc jauno valstu pievienošanās jau trešdaļai iedzīvotāju būs nepieciešams atbalsts.

Mišels barnjē uzsvēra, ka Latvijai ir to valstu skaitā, kurai visvairāk pienāktos ES kohēzijas fonda līdzekļi. Kā atzīmēja komisārs, Latvija iekšzemes kopprodukts uz vienu iedzīvotāju ir tikai 28 pro-

nabadzīgākajām valstīm, jo pēc šī principa bagātākie saņem vairāk nekā nabadzīgākie. Tomēr tāda tā pastāvēs līdz 2006. gada 31. decembrim, bet viņš izvirzīšot priekšlikumus, kā to mainīt, un apspriedīšot to ar visām iesaistītajām valstīm.

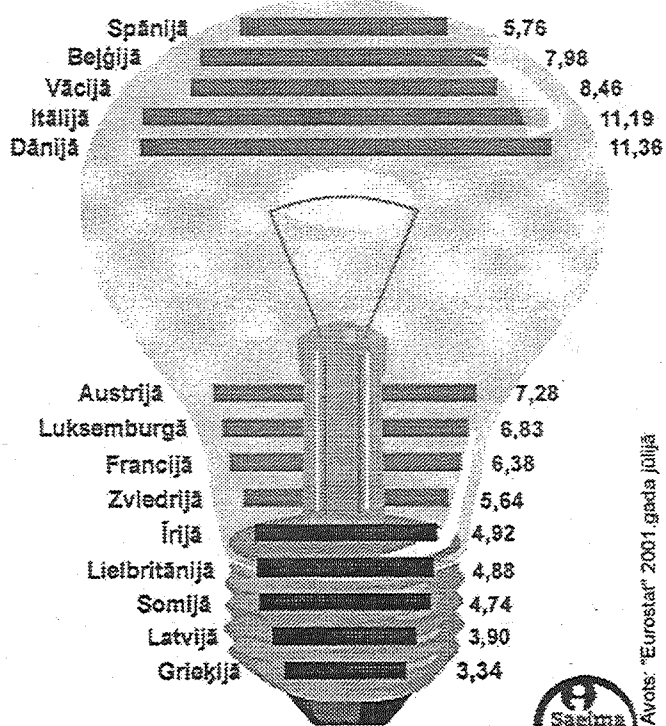
Pēc tikšanās ar premjeru Andri Bērziņu, ministriem Gundaru Bērziņu un Vladimīru Makarovu un par integrāciju ES atbildīgajiem ierēdņiem komisārs žurnālistiem atzina, ka par Latviju viņam radies iespaids kā par dinamisku valsti, kas ir gatava veikt pārmaiņas.

Kā ES komisārs, kurš atbild par pirmsstrukturālo līdzekļu programmu ISPA, viņš esot apmierināts ar Latvijas paveikto un gandarīts, ka ISPA vadības komiteja Briselē nupat (16. jūlijā) atbalstījusi vēl divus jaunus infrastruktūras attīstības projektus — ūdenssaimniecības projektu Liepājā un atkritumu apsaimniekošanas projektu Ziemeļvidzemē.

Mišels Barnjē aicināja Latviju pēc iespējas aktīvāk iesaistīties diskusijās par ES nākotni, jo «arī jūs esat ieinteresēti, lai projekts «Eiropa» pēc iestāšanās veiksmīgi darbotos.» Viņš esošo savienību salīdzināja ar supermārketu, kurš, ja nepārveidosies, nākotnē nespēsot pārvaldīt Eiropu.

Ivars Bušmanis

Elektroenerģijas cenas māsaimniecībā,
kas patērē 3500 Kwh gadā (t.sk. 1300 – nakts)
2001.gadā,
ieskaitot PVN, santīmos par 100 kWh

INFORMĀCIJA

Sprīdīs par medicīnas aprūpes masterplāniem

Saistībā ar veselības aprūpi kopumā gan Līvānu, gan Preiļu slimnīcām un pašvaldībām ir jāizsaka savs viedoklis par veselības aprūpes pakalpojumu attīstības masterplāniem. Pēc tam, kad savu atieksmi būs paidušas veselības aprūpes iestādes un pašvaldības, savu atzinumu dos arī rajona padome.

Masterplāni ir izstrādāti valsts līmenī primārās veselības aprūpes, kā arī sekundārās ambulatorās un stacionārās veselības aprūpes struktūras izveidei, cerot arī uz Pasaules Bankas finansējumu.

Pēc masterplānā izklāstītā veselības aprūpes modeļa Preiļu slimnīca nākotnē pārveidojama par lokālo slimnīcu (sadarbībā ar primāro ve-

selības aprūpi nodrošina starpposma veselības aprūpi, zemas intensitātes akūto veselības aprūpi un speciālistu ambulatoro veselības aprūpi), bet Līvānu slimnīca pārprofilējama par veco ļaužu aprūpes slimnīcu vai līdzīgu šaura profila aprūpes iestādi. Šāds plāns nozīmē to, ka rajona iedzīvotāju veselības aprūpe tiks balstīta uz ģimenes ārstiem, neatliekamo medicīnisko palīdzību un plaša profila medicīnas iestādēm Rēzeknē, Daugavpilī vai Jēkabpilī. Likvidēti tiks arī feldšerpunkti, bet ģimenes ārsti nākotnē tiktu motivēti strādāt arī plašākā lauku teritorijā.

Kā uzskata rajona padomes izpilddirektore A.Pastore, pilnībā «aiziet» no šādas veselības aprūpes optimizācijas mums neizdosies, taču pagaidām vēl ir daudz arī neat-

bildētu jautājumu. Ņemot vērā ārzemju valstu pieredzi, masterplānu veidotāji apšaubā tādū slimnīcu pastāvēšanu, kuru apkalpošanas teritorijā mītnās mazāk nekā 50 000 cilvēku. Tā kā ne Preiļi, ne Līvāni, ne viss rajons iedzīvotāju skaita ziņā šim kritērijam neatbilst, tad mūsu slimnīcas būtu jāpārprofilē vai jāslēdz. Nosakot slimnīcu atrašanās vietu nākotnē, tiek ņemta vērā minimālā pieejamība no katra pagasta līdz tuvākajai slimnīcai, un šis atbilstums nedrīkst pārsniegt 70 km vai 60 minūtes laika ziņā.

Tomēr, kā uzsver A.Pastore, nevar neņemt vērā mūsu iedzīvotāju materiālās iespējas, ceļu kvalitāti un daudzus citus faktorus. — Nav iespējams ziemā mūsu apstākļos, braucot pa lauku ceļiem, nodrošināt medicīnisko palīdzību tik īsā laika posmā, tad

jau būtu nepieciešams helikopters. Pēc manām domām būtu pareizāk, ja Preiļu slimnīca iedzīvotājiem arī paliktu kā galvenā medicīnas pakalpojumu sniegšanas iestāde rajonā, bet Līvānu slimnīca darbotos kā filiāle. Nebūtu pareizi likvidēt arī lauku feldšerpunktus, kas ir pirmie un ātrākie medicīnas pakalpojumu sniedzēji, vai ģimenes ārsti vienmēr un visur spēš viņus aizvītot?

Jebkurā gadījumā rajona padome uzklasis pašvaldību un medicīnas iestāžu viedokli šajā sakarā. Diemžēl jautājums pārāk maz tiek skaidrots arī sabiedrībai, un tas ir nepieļaujami, jo medicīniskā aprūpe ir viena no būtiskākajām cilvēka dzīves kvalitātes veidotājām, uzskata A.Pastore.

G.Kraukle

Reģionālā ganāmpulku reģistra nodaļa darbosies Preiļos

Valsts ciltsdarba inspekcijas datu apstrādes centra (VCIDAC) Dienvidlatgales reģionālā ganāmpulku un dzīvnieku reģistra nodaļa turpmāk strādās Preiļos, Raiņa bulvārī 19, 2. kabinetā. Līdz šim reģistra nodaļas bija katrā rajonā, taču eksperimentālā kārtā turpmāk darbosies vienotā reģistra nodaļa Preiļos, kur tiks apkopoti dati par dzīvnieku apzīmēšanu, pārvietošanu, sēklošanu. Šeit varēs pieteikt un saņemt krotālijas gan Preiļu, gan arī Daugavpils un Krāslavas rajona zemnieki, informē nodaļas vadošā speciāliste Ārija Broka. Nodaļas speciālisti atbildēs arī uz neskaidrajiem jautājumiem un konsultēs pirmdienās un trešdienās, kas ir pieņemamās dienas, no pulksten 8.30 līdz 12.00 un no 13.00 līdz 17.00, taču vajadzības gadījumā zemniekus uzklausīs arī pārējās dienās. A.Broka arī atgādina, ka līdz katra mēneša 10. datumam nodaļā jāiesniedz pārskats par cūku kustību un tās izmaiņām. Sīkāku informāciju var iegūt pa tālruni 22608.

Sācies Līvānu novada futbola čempionāts

No 10. jūlija līdz 23. augustam Līvānu pilsētas stadionā otrdienu un ceturtdienu vēlas pēcpusdienās futbola karšēji jutīs līdzī savām izraudzītājam komandām. Čempionātā tiks izspēlēti viens riņķis un tad finālspēles. Futbola čempionātu organizē futbola klubs «Līvāni», tajā piedalās 8 komandas. Pēc trešās kārtas turnīra tabulā komandas ierindojās šādā secībā:

1. vieta — «Namejs» (9 punkti); 2. vieta — «Himik» (9 punkti); 3. vieta — «Rats» (7 punkti); 4. vieta — «Livengoft» (4 punkti); 5. vieta — «Policija» (1 punkts); 6. vieta — «Atletik Stars» (0 punkti); 7. vieta — «Līvānieši» (0 punkti); 8. vieta «Sirdsmīļie» (0 punkti). Rezultatīvākais spēlētājs ir Raimonds Vaikulis, viņš iesita 10 vārtus.

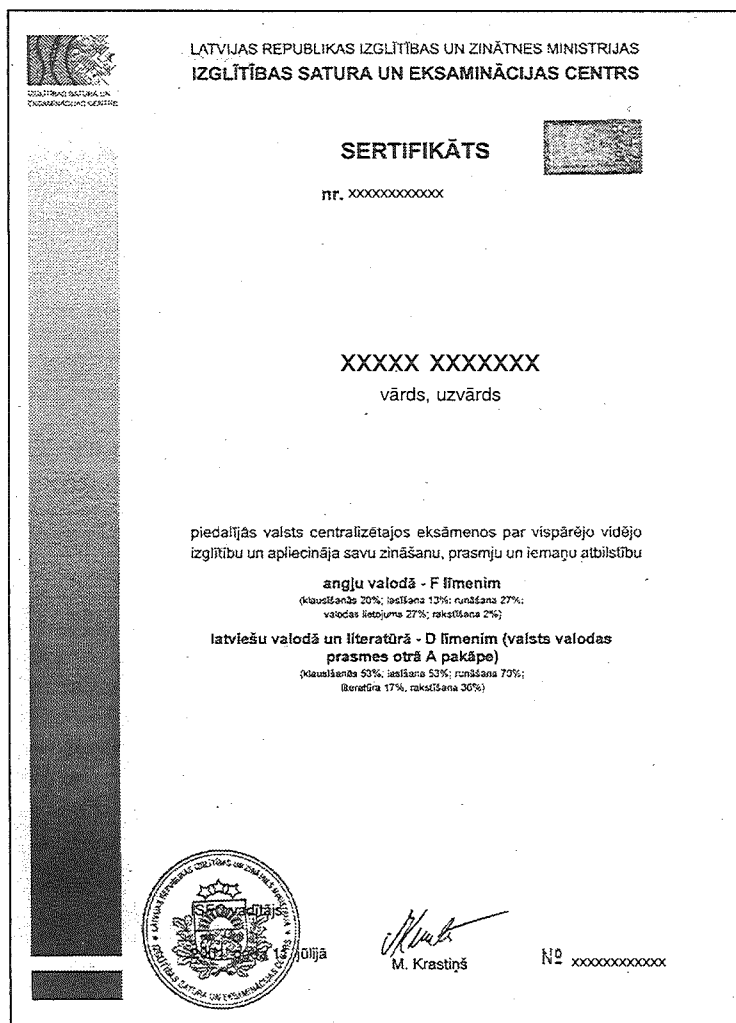
G.Kraukle

Vidusskolu absolventi saņem sertifikātus

Lielākā daļa no šī gada vidusskolu absolventiem jau sekmīgi iestājušies dažādās augstskolās, bet to, kā viņu zināšanas novērtētas vidusskolas gala eksāmenos, var uzzināt tikai tagad. 6. jūlijā rajona izglītības pārvaldē visi 12. klases beidzēji varēja saņemt 2000./2001. mācību gada centralizēto eksāmenu sertifikātus un tā pielikumu, kurā sniegti skolēnu sasniegumu līmeņu apraksti.

Centralizēto eksāmenu skaits ar katru gadu palielinās. Šogad centralizētā kārtā vidusskolu beidzēji kārtoja centralizētos eksāmenus matemātikā, latviešu valodā (valsts valodā), svešvalodā, vēsturē, fizikā un ķīmijā. Šis laiks ir pārejas posms un faktiski eksperiments būtiskām izmaiņām augstskolu uzņemšanas kārtībā. Jau pēc pāris gadiem Latvijā vajadzētu būt tādai kārtībai, ka augstskolas nerīko iestājkārtības, bet studentu saimē uzņem, vērtējot pēc sertifikātu rezultātiem. Arī šogad, pērn vai arī nākamgad saņemtie sertifikāti nav nenozīmīgs papīrs, bet uzglabājams un vērtīgs dokuments tiem jauniešiem, kuriem ar iestāšanos šogad nav paveicies. Vai arī viņi to nemaz nav centušies darīt. Ja jaunie cilvēki pēc gadiem trim, pieciem, vai tālākā nākotnē vēlēšies uzsākt studijas, tad, atbilstoši jaunajai kārtībai augstskolās, viņiem šie sertifikāti būs vajadzīgi.

Kā novērtētas mūsu rajona vidusskolu absolventu zināšanas centralizētajos eksāmenos? Uz šo jautājumu atbildi sniedza rajona

● Tā izskatās sertifikāts, ar kuru jau tuvākajos gados vidusskolu absolventi cīnīsies augstskolu konkursos par iekļūšanu studentu skaitā. Starp citu, attēlā redzamā dokumenta ipašniekam ir maz izredžu. Viņa zināšanas angļu valodā atbilst zemākajam līmenim.

izglītības pārvaldes priekšsēdētāja vietniece Dzintra Šmukste.

Centralizētajos eksāmenos skolēnu zināšanas tika vērtētas sešos līmeņos: A, B, C, D, E un F, stāstīja Dzintra Šmukste. 10 absol-

venti no rajona vidusskolām par savām zināšanām saņēmuši visaugstāko vērtējumu — A līmeni. Angļu valodā šo vērtējumu saņēma Līvānu ģimnāzijas skolēni Ilze Skrebele-Stikāne un Māris Štein-

bergs, krievu valodā kā svešvalodā A līmenim atbilstošas zināšanas uzrādīja Preiļu Valsts ģimnāzijas (PVĢ) audzēkne Jūlija Černobrova, Līvānu ģimnāzijas audzēknes Kristīne Vanaga un Agnese Zepa, Preiļu 2. vidusskolā — Larisa Ksendzova un Jekaterina Danilova. Valsts valodā — Preiļu 2. vidusskolas audzēknis Danijars Dosemenovs, savukārt matemātikā — PVĢ absolventi — Gunta Goroznice un Nauris Grigalis.

Acīm vistīkamāk izskatījās regulāra valsts olimpiāžu dalībnieka Naura Grigaļa sertifikāts. Absolvents bija izvēlēties kārtot četrus centralizētos eksāmenus. Matemātikā un fizikā viņš uzrādīja zināšanas, kas atbilda A līmenim, angļu valodā un vēsturē — B līmenim.

Arī B līmenis, kā teica Dzintra Šmukste, ir augsts skolēnu zināšanu novērtēšanas līmenis. Šādu vērtējumu izpelnījušies 103 skolēni. Labas zināšanas uzrādīja PVĢ skolēni: krievu valodā, vēsturē, ķīmijā un matemātikā, Līvānu ģimnāzijas un Preiļu 2. vidusskolas beidzēji — krievu valodā.

Kā uzskata Dzintra Šmukste, stabilākas zināšanas varētu gaidīt no Aglonas internātgimnāzijas skolēniem matemātikā, bet valsts valodā — Līvānu 2. vidusskolā.

Šogad pirmo reizi 12. klāšu skolēniem valsts valodas zināšanu prasmes līmenis tika atspoguļots arī sertifikātā paralēli vērtējumam atsevišķi valsts valodas eksāmenā. Tomēr kopumā rajona vidusskolu absolventi vēl nevar lepoties ar valsts valodas prasmes lietošanas iemaņām. Taču, ja salīdzina ar

vairākiem iepriekšējiem gadiem, progress ir jūtams. Valsts valodas prasme tika vērtēta trijās pakāpēs: pirmā, otrā un trešā, kuras savukārt dalās A un B līmeņos. Preiļu rajonā visaugstāko vērtējumu valsts valodas prasme ieguva Preiļu 2. vidusskolas absolvents Danijars Dosemenovs. Viņa sertifikātā ir ieraksts: «valsts valodas prasmes trešā B pakāpe».

21 vidusskolas beidzējs sertifikātā saņēmis zemāko novērtējumu — F līmeni. Visvairāk — 14 — šādu vērtējumu saņēmuši angļu valodas eksāmena kārtotāji. Ar F līmeni novērtētas septiņu Līvānu 2. vidusskolas, viena Preiļu 2. vidusskolas, divu Vārkavas vidusskolas un četri Līvānu vakarskolas skolēnu zināšanas.

Krievu valodā F līmenis sertifikātā ierakstīts vienam Vārkavas vidusskolas un trijiem Preiļu vakarskolas absolventiem. Valsts valodas eksāmenā ar zemāko līmeni novērtētas divu Preiļu vakarskolas un viena Līvānu 2. vidusskolas absolventa zināšanas.

L.Rancāne

REKLĀMA REKLĀMA

Šiferis

0,99

par loksni

Katram šī kupona uzrādītājam līdz 2001.gada 1. augustam visos Neiss veikalos tiek garantēta iespēja iegādāties Brocēnu šiferi jebkura daudzumā maksājot tikai Ls 0.99 par loksni

Jēkabpils, Rīgas iela 230, tālr. 52 21357
Rēzekne, Jūpatovkas iela 9, tālr. 46 31387

APSVEIKUMI

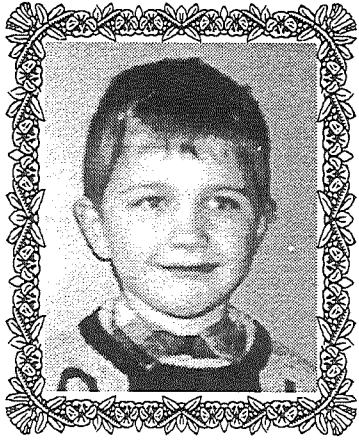

Daudz laimes, mazo gaviļņiek! Audz laimīgs, mazais!

Šoreiz sveiceni Livānu bērnodārza «Rūķīši» bijušajiem audzēkņiem, kas rudenī dosies uz skolu.

LIENE BADUNE ir dzimusi 20. jūlijā, un vakar viņai palika septiņi gadiņi. Lienes labākā grupas draudzene bija Māra, taču viņai patika arī Jānis. Liene ir vispusīga meitene, aizraujas ar dažādām nodarbībām, ļoti daudz lasa, skaisti zīmē, arī dzied un dejo, meitenei patīk daba un viss dzīvāis. Liene ļoti mil savu ģimeni un visvairāk vēlas, lai tajā visi dzīvotu laimīgi.

Īsts dzīvnieku un dažādu zvēru draugs, kā arī liels grāmatu lasītājs ir JĀNIS DAUGAVIETIS. Viņš aizraujas ar enciklopēdiju studēšanu, vislabprātāk tajās izpētot lapuses, kur attēloti dinosauri. Uz bērnodārzu viņam vienmēr bija līdzī daudznādas rotaļlietas, kā arī savs sapnis iecelt Vinniju Pūku par bērnodārza vadītāju, jo tad gan visiem bērniem būtu bezgala salda dzīve. Jānim septiņi gadi būs 29. jūlijā, viņš ļoti mil savu ģimeni, patīk braukt ar riteni un ātri, ātri skriet, bet nemaz Jānim negaršo ketčups.

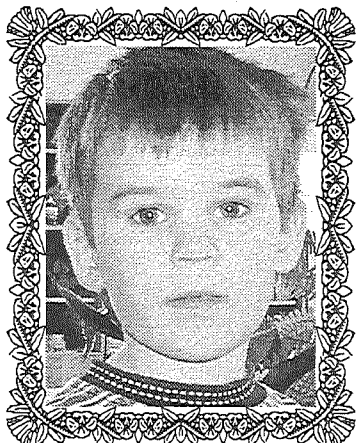
19. augustā par septiņgadnieku kļūs KRISTAPS DIMPARS, kurš ir nopietns un ārkārtīgi čakls zēns. Viņam bērnodarzā vienmēr bija visvairāk aizpildītu darba lapu. Ja kaut kas bija darāms, audzinātājam nekad nevajadzēja Kristapu lūgties — viss tika izdarīts. Kristapa labākā draudzene «Rūķīšos» bija Dana, viņi abi kopā rotaļās un sarunās varēja pavadīt visu dienu. Vēl Kristapam mīla nodarbe ir pužļu likšana.

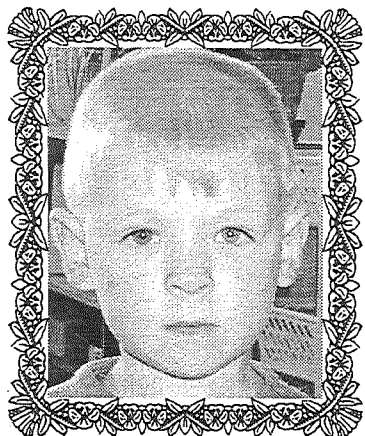
MĀRA MAGDAĻENOKA audzinātājam atmiņā paliks kā ļoti, ļoti labsirdīgs bērns. Kad Māra ienāca grupiņā, varēja teikt, ka reizē ar viņu ienākusi arī saulīte. Mārai vairāk par visu patīk zirgi, suņi, kaķi un citi dzīvnieki. Viņa teic, ka ir nolēmusi kļūt par dzīvnieku audzinātāju, taču pašai mājās gan neviena dzīvnieciņa nesot, vienīgi pie vecmāmiņas dzīvojot suns. Mārai ir arī draugi — Liene, Līva un Jānis. Dzimšanas dienu viņa svinēs 29. oktobrī.

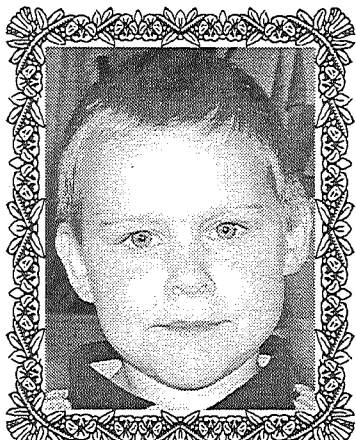
Meitene, kas savā grupiņā pirmā iemācījās lasīt no Lielās ilustrētās enciklopēdijas, ir LĪVA VUCINA, viņai dzimšanas diena būs 14. augustā. Līvai patīk mazi bērniņi, tādēļ viņa gribētu strādāt par auklīti dārziņā. Viņas draudzene ir Māra, taču Līvai nekad nav garlaicīgi arī vienai, jo, lasot grāmatu, viņa var pavadīt vai visu dienu. Maziņa viņa bija vislabākā grupiņas aktrise un vienmēr spēlēja galvenās lomas. Līva stāsta, ka viņu iepriecina kāmiši un kucēni, kā arī franču multenes.

Savukārt trīs gadu jubileju 7. jūnijā nosvinēja Preiļu bērnodārza «Pasaciņa» audzēkņis VLADISLAVS REČS. Viņš ir ļoti draudzīgs zēns, visiem atzīstas mīlestībā, var vienkārši pieiet pie audzinātājas un samīļot viņu. Vladislavam ļoti garšo pankūkas, bet nepatīk ēst zupas. Mīļākās rotaļlietas puikam ir traktori un mašīnas, bet labākā draudzene — Rūta.

VALENTĪNS AMOSOVS («Pasaciņa») 3. jūnijā kļuva četrus gadus vecs, viņš ir ašs un kustīgs, patīk spēlēties ar klučiem un mašīnām. Valentīns visbiežāk būvē ceļus, pa kuriem pēc tam laižas ar spēļu mašīnām. Zēns jau no pirmās dienas dārziņā pierada labi, taču mājās viņu gaida jauks brīnumiņš — mazā māsiņa Nastjiņka, kuru Valentīns ļoti žēlo.

DĀVIS PASTARS («Pasaciņa») ir ļoti patstāvīgs, čakls un enerģisks puisis, kurš piecu gadu dzimšanas dienu svinēja 23. jūnijā. Dāvis ir darbīgs un izpalīdzīgs, tāpēc viņš patīk visām grupiņas meitenēm. Puisim labāk tik lielas rotaļlietas un milzīga izmēra mašīnas nekā sīkie nieki un mazās spēlītes.

Rušonas pagasta iedzīvotājas Daces Saulītes meitiņa piedzima 16. jūlijā. Mazulītei vārdu cītīgi domā tētis Tāļivaldis, brālis Jānis un māsa Ieva. Mazo māsiņu Saulīšu bērni aplūkoja slimnīcā un izteica savu vērtējumu — esot laba un ņemšot gan uz mājām. Saulīšu ģimene kopj zemnieku saimniecību, un pat dzemdību nodaļā, kad mazulīte saldi šņākuļoja, Dace domās bija kopā ar mājiniekiem, priecējās par jaunajiem zemeņu stādījumiem, par puravu audzi.

Abiem vecvecāku pāriem: Bronislavai un Antonam, Dainai un Edgaram mazbērnu pulciņš jau visai prāvs.

Mazulīti krustis Aglonas bazilikā. Dace stāsta, ka arī viņa no luterāņu ticības pārgājusi katoļu ticībā. Kad piedzimusi pirmā meita, tad vispirms nokrustījuši māmiņu, nākamajā dienā abi ar vīru salaulājušies un pēc tam nokrustījuši bērnu.

Dace teica paldies mediķiem par atbalstu un palīdzību dzemdībās.

ERVĪNS VAGALIS («Pasaciņa») dzimšanas dienu svinēja 14. jūlijā, un viņam palika seši gadiņi. Ervīns ir izteikti mierīgs puika, draudzējas ar Artu, Vladiku un Denisu, bet vislieliskākā dāvana viņam šķiet kabatas lukturītis, jo ar to varētu atrast zeltu, sprīdēt zēns. Par atrastajiem dārgumiem viņš gribētu iegādāties visdažādākās televizora detaļas, kuras varētu salikt un izjaukt. Šādas rotaļas viņam šķiet ļoti aizraujošas, bet dienās Ervīns gribētu būt elektrīkis. Pat atrasto zeltu tētim Ervīns nopirktu saulesbrilles, bet māmiņai — lūpukrāsu.

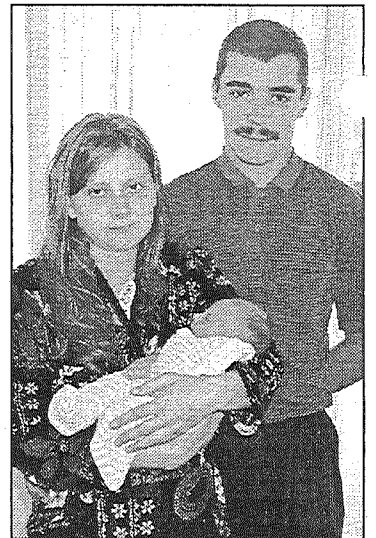

Annas Peipiņas dēls piedzima 16. jūlijā. Kopā ar tēti Jevģēniņu zēnam izdomāts vārds — Dānis. Ģimene dzīvo Vārkavas pagastā. Jaunajiem vecākiem Deniss ir pirmais bērns.

Annas vecāki Ludmila un Mihails priecējās par otro mazbērnu. Bet vectētiņam Danielam tagad ir jau seši mazbērni un pat viena mazmazmeita.

Puisīti krustis Moskvinas baznīcā. Kūmās lūgti ģimenes draugi Svetlana un Anatolijs.

Jaunā māmiņa izteica pateicību dzemdību nodaļas darbiniekiem par palīdzību.

Preiļu iedzīvotājas Jelenas Ogorodņikovas dēls piedzima 17. jūlijā. Bērniņš no mātes un tēva Alekseja saņēmis pirmo dāvanu — vārdu. Puisīti sauks par Maksimu.

Vecmāmiņa Gaļina un vectētiņš Ivans ļoti lepojas ar savu pirmo mazbērnu. Vecmamma strādā Preiļu slimnīcā un jaundzimušo apciemo katru dienu.

Alekseja vecāki — Zinaīda un Viktors dzīvo Daugavpilī. Viņiem tagad ir seši mazbērni, iekļuvuši arī vecvecāku godā.

Gaļina teica paldies ārstiem Larisai Bogdanovai, Svetlanai Morozovai, Jurim Kļaviņam, kā arī pārējiem dzemdību nodaļas darbiniekiem.

Maksimam krusttēvs būs māmiņas brālis Vasilījs, bet krustmāte — tēva māsasmeita Jūlija.

CEĻOJUMS

Pagājušajā gadā laikraksta slejās aizsākām rubriku «Apceļosim Latvijas pili», kurā stāstījām par redzēto un uzzināto vairākās Latvijas muižās un pilīs. Iesāktu turpināsim, šoreiz pastāstot par JAUNPILS PILI.

Gada beigās tika apkopoti arī akcijas «Apceļosim Latvijas pili» rezultāti. Iespēju paceļot pa dzimtās zemes skaistākajām vietām bija izmantojuši 1450 cilvēki. Visčaklākie ceļotāji dzīvo Rīgā, Tukuma, Ogres un Cēsu rajonā. Akcijā iesaistījās 28 pilīs un muižās, no kurām visvairāk apmeklētas bija Jaunmoku pils Tukuma rajonā (2087 apmeklētāji), Kokneses pilsdrupās Aizkraukles rajonā (1928) un Bīriņu pils Limbažu rajonā (1835). Līdzīga akcija notiek arī šogad un līdz 30. oktobrim akcijas ietvaros tiek piedāvāts apceļot 44 pilīs.

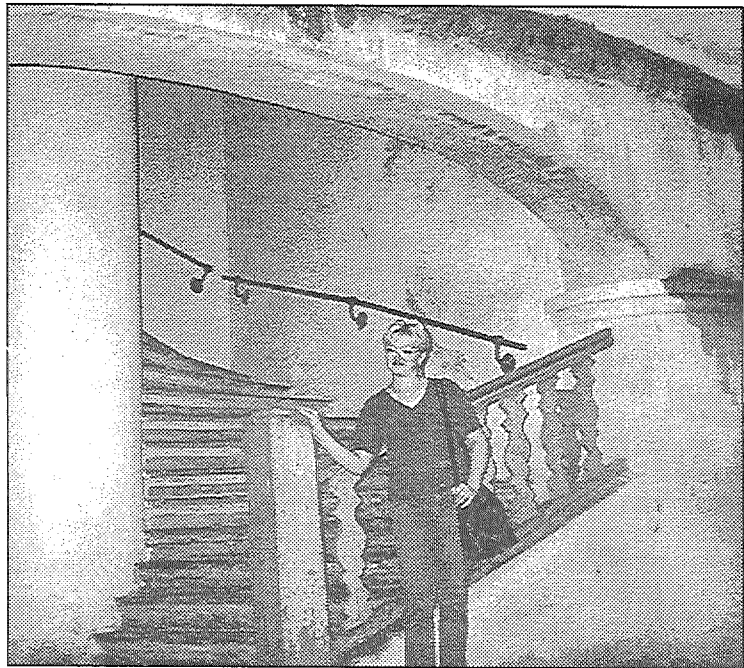
● Jaunpils pili apskatāmas visplatākās kāpņu margas Latvijā. Stāsta, ka tās nesot laimi katram, kas tām pieskaras.

Jaunpils pili

Jaunpils atrodama vidusposmā starp Tukumu un Dobeli. Ceļotājam būs grūti šajā apdzīvotajā vietā apmaldīties vai pabrūkt pilij garām, tā atrodas tieši ceļu krustojumā. Lielu, lapotu koku ieskauda, skatienam paveras Livonijas ordeņa pils, kas celta 1301. gadā. Šogad pils svinēs pastāvēšanas 700. gadadienu. Cietoksni no trim pusēm apskalo dzimavu ezers. Kādreiz ieeja pili bijusi pa paceļamu tiltu caur torņa vārtiem, kā to varam redzēt mākslas filmās par seniem laikiem, kad piļu īpašnieki brauca karietēs. Pils veidota kā konventa tipa ēka ar iekšējo pagalmu, būvēta 1647. gadā. 1905. gada mēģinājumos tā nodedzināta, taču vēlāk atjaunota un 1970. gadā restaurēta. Pie ieejas pils pagalmā skatāmi 17. gadsimta lielgabali.

Jaunpils ir viena no retajām viduslaiku pilīm, kas saglabājušas Latvijā. Tās ārsienu biezums ir no diviem līdz pat četriem metriem. Pils sākotnēji celta kara vajadzībām, tā aizsargāja Livonijas dienvidu robežas pret uzbrucējiem. Kad pili uz dzīvi pārcēlās Dobeles vecie komturī (Livonijas ordeņa bruņinieki), to pielāgoja dzīvošanai. Iekšējā pagalmā, kurš klāts ar bruģi un ir slēgts no visām četrām pusēm, atrodas leģendārās vītņu kāpnes, uz kurām tikusi filmēta epizode Rīgas kinostudijas mākslas filmā «Melnā vēža spēle» (slavenais barona kritiens).

Šīm kāpnēm saistās arī leģenda. Naktī laikā no divpadsmitiem līdz vienam jākāpj pa pils kāpnēm, uz trīspadsmitā pakāpiena jāklusās — ja tas iečikstas, tad to cilvēku kāds karsti mīl. Pils pagalmā otras kāpnes, kuras ir ne mazāk īpašas — tām ir visplatākās margas, kādas vien sastopamas Latvijā. Kas pie šīm akmens margām pieskaršies, tam visi uzsāktie darbi tajā gadā ies no rokās.

● Slavenās kāpnes, ka kurām krita barons Rīgas kinostudijas filmā «Melnā vēža spēle».

● Jaunpils ir viena no retajām viduslaiku pilīm Latvijā, tās sienu biezums ir 2-4 metri.

Jau minētās kāpnes uzved pils telpās, te jūtams viduslaiku pilīm raksturīgais vēsums un krēslainība, ko rāda biezas sienas un nelielie logi tajās. Lielās zāles sienā atrodas unikāls viduslaiku eksponāts — balta marmora cilnis, kuru 15. vai 16. gadsimtā darinājis kāds nezināms itāļu meistars. Iespējams, ka šo viduslaiku mākslas darbu Jaunpili atstājuši Napoleona armijas kareivji, kas devušies ar dāvanām pie Krievijas cara un par naktsmītni Jaunpili atstājuši minēto cilni. Padomju laikos tas bijis aizmūrēts un sienas visā zālē klātas ar dekoratīvo apšuvumu. Tolaik tajā vietā, kur ta-

gad viesi var aplūkot marmora darinājumu, bijis uzraksts «Māksla pieder tautai». Pils trīs gadsimtus ir piederējusi vienai dzimtai — fon der Reķēm. Tā baronam piešķirta par nopelniem kara laikā. Dodoties tālāk pa pils gaiteniem, var nonākt barona bibliotēkā, kas kādreiz bijusi viena no krāšņākajām telpām pili, jo istabas griestus un sienas greznojuši filigrāni kokgriezumi, kas gājuši bojā 1905. gadā, kad pili nopostīja. Šajā telpā glabājušies arī Zviedrijas karaļa Kārļa 11. zobens un bruņucepure, kuru 1605. gadā sīvā cīņā ieguva Matīss Reke.

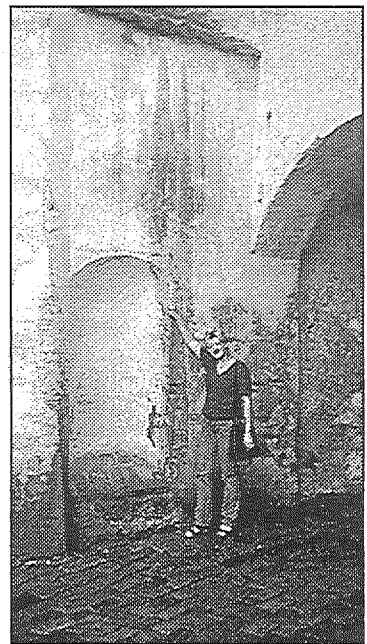
Nepaklausību Jaunpils zemnieki nepazina, jo katru, kas vairījās strādāt kunga tīrumos vai muižās, fon Reke bargi sodīja. Vēl tagad ļaužu nostāstos šis barons dzīvo kā ļoti nežēlīgs un bargs kungs.

Pie ieejas pili izveidots iedobums jeb cilnis apmēram cilvēka augumā. Tam baronu laikos bijusi sava nozīme. Nepaklausīgie zemnieki stāvējuši basām kājām uz slīpās iedobes pils sienā, tā stundām un pat dienām ilgi lietū, saulē vai sniegā izpirkdami savu nodarījumu. Interesanti, ka iedobe sienā ir vidēji liela cilvēka augumā, kas ļauj domāt, ka latvieši tolaik bijuši augumā mazāki nekā mūsdienu cilvēki.

Pils tornī atradās jau pieminētā barona bibliotēka, bet pašā torņa galā ir neliels skatu laukums. No tā, kā stāsta teikas, barons ar binokli novērojis savus zemniekus, tiem, kas atliekuši muguru vai strādājuši gausi, barons izkiedzis aizrādījumus ruporā. Zemnieki nav varējuši saprast, kā gan viņu barons var tik tālu redzēt un tik

● Ja domājat, ka no šī balkoniņa barons raudzījās zvaigznēs, jūs maldāties. Tas celts daudz prozaiskākām vajadzībām...

● Šis iedobums pils sienā domāts nepaklausīgo zemnieku pārmācīšanai. Tur basām kājām vainīgajiem nācās stāvēt stundām un pat dienām ilgi.

skaļi kliegt, tādēļ nosprieduši, ka dzimtkungam ir sakari ar pašu nelabo un sākuši dēvēt viņu par velna Reķi. Savdabīgi, ka pils fasādē ir redzama notekūdens caurule ar velna attēlu. Velns lietus laikā gārdzis, atdarinot vemšanu, jo barons gribējies šādā veidā atradināt no dzeršanas savu brāli. Zemnieki, domādami, ka pili tiešām mājō nelabais, lietus laikā metuši tai likumu.

Pils ziemeļu puses sienā redzami tikai daži ļoti mazi lodziņi, kā arī īpatnējs balkoniņš, kas pats par sevi nav nekas neparasts, taču raksturīgi, ka viduslaiku pilīs tas kalpojis tualetes vajadzībām. Zemas balkona atradās mucas, kuras zemnieki regulāri iztīrīja. Līdzās balkonam bija neliela istabiņa, tajā kungu gaidīja silts kažoks, kuru uzvilcis viņš devās tur, kur pat ķeizars kājām iet. Tādējādi izskaidrojams arī fakts, ka logu uz šo pusi pilij nebija, visas nelabās smakas prom aiznesa ziemeļu virziena vējš. Līdzās pilij stiepjas vairākus metrus garš valnis. To cēlušī zviedru karagūstekņi, kuru Reke atvedis līdzī no kaujām. Pēc būvdarbu pabeigšanas tā cēlāji dzīvi sadedzināti.

Neskatoties uz Rekes nežēlību, pili un tās apkārtnē tomēr valda savdabīga, patīkama aura. Arī tagad iespējams nofotografēties pie senajiem lielgabaliem, pils darbinieki piedāvā arī dažādas izklaides viduslaiku tradīciju garā. Pils velvu zālē ir iespējams ieturēt pusdienas, nosvinēt kāzas, klausīties viduslaiku mūziku un vērot dejas. Pili dzīvo savs spoks, kuru redzējuši vairāki cilvēki. Ik gadus tiek svinēti viduslaiku svētki ar šiem senajiem laikiem raksturīgām izdarībām.

Ginta Kraukle

Vai autovadītāju drīkst sodīt bez viņa klātbūtnes?

Šonedēļ valdība pieņēmusi noteikumus, kas nosaka kārtību, kādā sastādāms administratīvo pārkāpumu protokols par transportlīdzekļu apstāšanos un stāvēšanu neatļautā vietā, arī tad, ja vadītāja nav klāt. Tagad šoferus varēs sodīt bez viņu klātbūtnes, bet naudassoda nenomaksāšanas gadījumā vadītājs ar šo mašīnu nevarēs iziet tehnisko apskati, kā arī izbraukt ārpus valsts robežām.

Stepans Strogonovs:

— Varbūt man pēkšņi mašīna salūza vai kļuva slikti, varbūt kādu esmu uz slimnīcu atvedis. Policists pielīmēs soda kvīti pie loga un aizies, neko nenošaidrojot. Pēc tam vairs neko nepierādīs. Policija reizēm dara, ko grib. Tas ir absurds, automašīnas vadītājam jābūt klāt, kad viņu soda.

Aloīzs Kivlenieks no Upmalas pagasta: — Ir dzirdēts, ka ārzemēs tā dara. Nezinu, vai tas ir pareizi, jo pats tagad ar automašīnu braucu maz. Ja vadītājs apstājies zem zīmes un izdarījis pārkāpumu, kāda tam vairs nozīme — ir viņš pats klāt vai nav, pārkāpums paliek pārkāpums.

Oksana Kļavinska no Rušonas pagasta:

— Manuprāt, jautājumu par soda naudas uzlikšanu tomēr vajadzētu pārrunāt ar šoferi nevis sodīt, ja viņa paša nav klāt. Pati braucu jau vairāk nekā 10 gadus, bet neatļautā vietā neesmu mašīnu atstājusi.

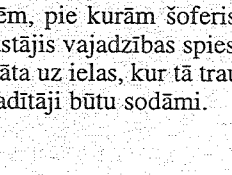
Jānis Dolgais no Rožupes pagasta:

— Grūts jautājums. Ja nu es savu mašīnu iedodu citam, bet šis cilvēks apstājas neatļautā vietā, sods būs jāmaksā man. Tāpat arī pāri robežai netikšu, varbūt tikai kontrolpunktā uzziņāšu, ka man jāmaksā sods. Ja to varēs nomaksāt turpat uz robežas, problēmu nebūs. Bet vispār jau vajag kārtību, vairāk gan jākontrolē, lai nebrauktu dzērumā. Arī policijas darbinieki paši bieži liek mašīnas neatļautās vietās. Jābūt godīgai attieksmei. Problēmas būs arī strīdīgos gadījumos, jo šoferis savu taisnību pierādīt nevarēs.

Aija Bitinas, no Vārkavas pagasta:

— Manuprāt, ja kāds ir pārkāpis noteikumus, ir jāsaņem sods. Protams, ir dažādi gadījumi, kādēļ cilvēks atstājis mašīnu neatļautajā vietā. Nerunāsim par ārstniecības iestādēm, pie kurām šoferis mašīnu visticamāk atstājis vajadzības spiests, bet, ja mašīna atstāta uz ielas, kur tā traucē satiksmi, tad gan vadītāji būtu sodāmi.

G.Kraukle
Foto M.Rukosjevs

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Pārdod

VW Golf II, 1985. g. Tālr. 9866455;
graudu dzirnavas. Tālr. 78236;
māju, zemi, mežu. Tālr. 36543;
privatizētu 2-istabu dzīvokli Preiļos. Tālr. 9431645;
Volgu M-21 izjaukšanai. Tālr. 53-38719;
gaļas bulliti (1 mēn.). Tālr. 32224;
govi. Tālr. 38733.

Meklē darbu

jaunieta skolas brīvlaikā Preiļos. Tālr. 23468.

26. jūlijā plkst. 19.00 Preiļu estrādē koncertē **Ilmārs Dzenis un Emburgas zēni.**
Ieeja Ls 1.

Jauns žurnāls ROKDARBI.

Nopērkams pastos un kioskos.

Abonēšanas noteikumi laikrakstā «Pavards».

PREIĻU VALSTS ĢIMNĀZIJA aicina darbā

2001./2002. m. g. — **BIZNESA EKONOMISKO PAMATU skolotāju.**
Uzziņas pa tālr.: 53-21663.

Jēkabpils agrobiznesa koledžas neklātienes nodaļā var mācīties LLU Ekonomikas fakultātes GRĀMATVEDĪBAS specialitāti.

Pieteikties līdz 25. jūlijam Jēkabpilī, Pasta ielā 1, tālr. 52-31952.

ZEMAS CENAS!

IU «Vilcāns V» Livānos, Alejas ielā 19 (Ubaglīci pie pilsētas stadiona) **izgatavo melnā granīta pieminekļus, apmales.**
Tālr. 6469426, 53 41555 pēc 20.

SIA «Degas» lielveikalā

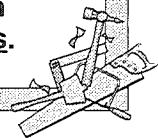
Preiļos, universālveikalā, 2. stāvā jauns **preču pievedums. Jauni apģērbi no Vācijas firmas «OTTO».**

SIA «Degas» lielveikalā

Preiļos, universālveikalā, 2. stāvā **visām precēm 10% atlaide!**

27. jūlijā plkst. 10.00 Preiļos, Liepu ielā 2a «Amatu un Harmonijas centra» pagalmā notiks **TRUŠU izstāde pārdošana.**
Tālr. izziņām 53-24354.

Sludinājumus rubrikā «Meklē darbu» un par atrastām mantām publicējam **bez maksas.**

Kur es savas sāpes likšu,
Kam es lūgšu spēku dot.
Es vairs tevi, dēliņ, nesatikšu,
Visu mūžu dzīvojot.
Skumju bridī esam kopā ar Maiju Spūli un viņas ģimeni, **DĒLIŅU** kapu kalniņā pavadot.
Jersikas pagasta padome un darbinieki

Ko gan atstāt aiz sevis
Var mazais cilvēka bērns?
Mīlu, ko citiem devis,
Sauli, kas sirdi mirdz.
Kad upe Daugava, paņēmusi mīlo **DĒLIŅU**, veļ mierīgi viņus uz jūru, ienesdama visdziļāko smeldzi mātes sirdī, esam kopā ar Tevi, Maija, lielajās bēdās.
Preiļu rajona padome un izpildinstitūcija

Izsakām līdzjūtību lielajās bēdās Jersikas pagasta priekšsēdētājai Maijai Spūlei un viņas ģimenei.
Latvijas vēstures institūta Jersikas arheoloģiskā ekspedīcija
Smelgs lakstīgala un dzeguze sauks, Rītu gaviles atskanēs birzē,
Tikai tevi šī dziesma vairs neatsauks.
Jūtam līdzī Jersikas pagasta padomes priekšsēdētājai Maijai Spūlei, **DĒLU** mūžībā aizvadot.
Preiļu virsmežniecības kolektīvs

Baltu puķu ceļu kaisu,
Sav' dēliņu vadīdama.
Baltās puķes savītīs,
Dēliņš vairs neatnāks.
Rudzātu pagasta padome sēro kopā ar Maiju Spūli, no dēla **MĀRTIŅA** atvadoties.

Es tagad saprotu un dziļi jūtu,
Ka tevīs man par visu vairāk trūkst,
Ar rokām atrakt nebūtu par grūtu,
Bet velti dzīvību ir nāvei lūgt.
Skumju bridī esam kopā ar **Maiju Spūli, no dēla MĀRTIŅA** uz mūžu šķiroties.
SIA «Livānu mājas un logi» kolektīvs

Livānu policijas nodaļa izsaka līdzjūtību Maijai Spūlei sakarā ar **DĒLA** traģisko nāvi.

Ja mēs varētu, bērns,
tad pretī tev pasniegtu rokas,
Jaunu dzīvības ceļu
ar Dieva svētību sākt.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Maijai Spūlei, **DĒLU** traģiski zaudējot.
Sīlukalna pagasta padome

No mūža kamola pa dzīvai attinusi,
Iet tālus ceļus māmuliņas sirds.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību skolotājai Rasmai Bilzēnai.
3.a klase un vecāki

Manī, māt, mīlu pret cilvēkiem radīji,
Dzīvei lai stipra būt varu.
Izsakām dziļu līdzjūtību skolotājai Rasmai Bilzēnai, kad viņa izvada **MĀTI** mūžības ceļā.
Preiļu 1. pamatskola

Mīļi vārdi,
Labi darbi,
Tie palika šai zemē.
Skumju bridī esam kopā ar Žozefīnes **BOGDANOVAS** piederīgajiem, viņu zemes klēpī guldot.
Sekcijas kaimiņi

Tik mirkli dzīve zied, —
Tad gaist kā tvaiks,
Un plūst uz vakarieni.
Vārkavas pagasta padome izsaka līdzjūtību tuviniekiem, Moniku **VAIVODI** smiltājā pavadot.

Ledusskapis — draugs un palīgs

Produktu saglabāšanās ledusskapī lielā mērā atkarīga no mums pašiem.

Pareizs iepakojums

Ja gribat, lai produkti ledusskapī ilgāk saglabātos, ieklausieties dažos speciālistu ieteikumos:

■ Daži pārtikas produkti izdala etilēna gāzi, kuras iedarbībā visātrāk «novēco» tieši augļi un dārzeņi. Šī iemesla dēļ ledusskapī neiesaka uzglabāt tomātus, aprikozes, persikus un avokado.

■ Sieru neiesaka uzglabāt, cieši ietītu pārtikas plēvē — tā tikai veicina apvešanu.

■ Gaļu un zivis vislabāk uzglabāt keramikas traukos, pārklājot tos ar pārtikas plēvi. Svaigas zivis uzglabā ne ilgāk par 24 stundām, svaigu gaļu — ne ilgāk par divām diennaktīm, vārītas zivis un gaļu —

ne ilgāk par trim četrām diennaktīm, malto gaļu labāk izmantot uzreiz, jo ledusskapī tā zaudē gan garšu, gan izskatu.

■ Sagrieztus un vārītus produktus vislabāk uzglabāt traukos, kurus var labi aiztaisīt. Tajos šie produkti var glabāties pat dažas diennaktis.

Kur novietot produktus

■ Augļus un dārzeņus vislabāk uzglabāt speciāli tam domātā kastē vai plauktā ledusskapja lejas daļā. Tur parasti temperatūra ir par diviem grādiem augstāka nekā pārējā ledusskapī.

■ Gaļu, zivis, mīkstās desas parasti uzglabā augšējā plauktā. Tur vislabāk novietot arī gatavos gaļas un zivju ēdienus — pastētes, galertus. Tāpat augšējos plauktos parasti novieto arī traukus ar sagrieztiem augļiem un dārzeņiem.

■ Vidējie ledusskapja plaukti, kur temperatūra parasti ir +2 līdz +4 grādi, ir piemēroti piena produktu — krējuma, jogurta, saldā krējuma — uzglabāšanai. Tur liek arī gaļas un zivju konservus un taukvielas. Daudzi šajos plauktos novieto dažādu padzērienu (bezalkoholiskos un alkoholiskos) neatvērtas pudeles (guļus stāvoklī).

■ Olas, margarīna iepakojumus, dažādas mērces vislabāk izvieto ledusskapja durvīs esošajos plauktos.

Un galvenais... Atcerieties, ka neviens ledusskapis nedos vajadzīgo aukstumu caur «metrīgu aisbergu». Atkausējiet savu «ledus mašīnīti» laikus, lai neradītu tā motoram lieku slodzi un nevajadzīgi netērētu elektroenerģiju.

Pēc preses materiāliem